

آذربایجان

مدیر: ع. شبستری

سردبیر: ا. شمس

عنوان تلگرافی

نامه آذربایجان

جای اداره: خیابان تربیت کوچه

پناهی روبروی دبیرستان پرورش

شماره ۲۶ - سال ۱۳۲۰

دوشنبه ۱۳ بهمن ماه

وجه آبونمان:

سالیانه ۸۰ ریال

ششماهه ۵۰ ریال

(ناشر افکار جمعیت آذربایجان)*

قیمت تک شماره در همه جا: ۵۰ دینار بعد از سه روز در اداره بکریال

روزنامه آذربایجان از طرف یک جمعیت و برای رساندن مرام و بجامه آذربایجان منتشر میشود و رویه آن تشریح حال گذشته - تشخیص علل فاسد اجتماعی - پیدا کردن راه چاره عملی برای رفع آنها میباشد

در اطراف پیمان ایران = شوروی و انگلستان

پیمان اتحاد دولت ایران با دولت شوروی و انگلستان که مدتها مورد بحث و مذاکره بود اخیرا از طرف نمایندگان سه دولت بامضا رسید.

مخالفین قرارداد سعی میکردند که با گفته‌های خود آنرا مخالفت مصالح ایران و تحمیلی جلوه دهند. معلوم نیست آنان بچه دلیل و از چه راه آنرا مضر تشخیص داده و منظورشان از این مخالفت چه بوده است؟ آنان، بخصوص پاره و کلای تحمیلی که محض شیرین-کاری استعفاء داده اند بهیچ وجه صرفه و صلاح ملت و دولت ایران را در نظر نمی گرفتند بلکه برعکس سوابق آنان ثابت مینماید که نه فقط حالا بلکه از دوره های سابق همیشه نسبت به ملت ایران خیانتکار بوده اند. چه، آقای توپخت که یکی از مخالفین جدی پیمان و ازندمای رضا شاه درادوار پیشین بوده با اینکه فجایع و جنایات های او را از نزدیک مشاهده کرده و باز در تعریف و ستایش او کتابها می نوشت و مجسمه دیکتاتوری و فاشیسم را ناجی ملت و حافظ آزادی می نامید حال علت چه بود که کارهای سابق خود را فراموش کرده باز سنگ ملت پرستی بسینه زده و برای دفاع از منافع ایران برمیخیزد؟ واضح است که این آقایان خود را ظاهرا طرفدار ملت نشان داده و در باطن بفق فاشیسم می کوشیدند!

باید تصدیق نمود که اگر قوای متحدین داخل ایران نشده بودند بطور حتم در اثر تحریکات مامورین فاشیست، ایران میدان جنگ حقیقی شده و بیک تلخاک مبدل میگردد حال در اثر مساعی خیرخواهانه متحدین است در این موقع که تمام دنیا در آتش جنگ میسوزد افراد ملت ایران در یک محیط آرام و با فراغت بال زندگی نموده و از میدان کارزار دور مانده اند.

از طرف دیگر اگر این پیمان را با قرارداد هائیکه دولت آلمان فاشیست با دولت های اشغال شده می بندد مقایسه نمائیم خواهیم دید که تا چه اندازه پیمان مزبور روی خیرخواهی و برفع ملت ایران بسته شده است. آلمانیهای فاشیست وقتی ممالکی را که از حیث آزادی و تمدن بهیچوجه با ایران قابل مقایسه نیست اشغال می نمودند استقلال و ملیت آنان را پایمال کرده، افراد ملت را بزور سرنیزه بجهبه جنگ فرستاده و کلیه منابع ثروت و خواربار آنرا بدست خود میگرفتند در صورتیکه نه تنها متحدین چنین رفتاری باملت ایران ننموده اند بلکه برعکس بموجب فقره ۱ ضمیمه سوم تعهد نموده اند که «از دولت ایران معاضدت قوای نظامی او را در هیچ جنگ و یا عملیات نظامی بر ضد یک یا چند دولت خارجه تقاضا نخواهند نمود» و بموجب فصل هفتم تعهد شده اند که بهترین مساعی خود را برای حفظ حیات اقتصادی ایران بعمل آورند و دول متحده بهیچوجه مثل دولت غالب با ایران رفتار نکرده و بموجب فقره ۱ فصل ششم تعهد شده اند که تمامیت خاک و حاکمیت یا استقلال سیاسی ایران را محترم دارند و نیز بموجب فصل پنجم عهده دار شده اند که منتها تا شش ماه پس از خاتمه جنگ قشون خود را از خاک ایران ببرند. گذشته از آن دفاع ایران را در مقابل تجاوزات خارجی بموجب فقره ۱ فصل سوم به عهده گرفته اند.

بنابراین می توان گفت که پیمان مزبور بهیچوجه تحمیلی نبوده و با در نظر گرفتن اوضاع سیاسی و بین المللی فعلی کاملا بفق ایران تمام شده و قابل تقدیس است.

خود میکشی حافظ را خود تعزیه میداری!

فکر متهم نمایند! از قرار اطلاعاتیکه از تهران به ما رسیده است از ۱۸ دیماه عمال دولتی مرکز فروش روزنامه های ما را در مرکز قدغن نموده و اخیرا نیز باینکه اداره پست تبریز روزنامه های ما را قبول میکند به تهران نرسیده است.

ما از آقایان عمال دولتی که در تهران نشسته اند سؤال میکنیم که اگر شماها خیال ایجاد نفاق وجدائی ندارید با اینکه روزنامه های مرکز مرتبا بوسیله

از چندی باینطرف در میان مردمان تهران حرفهای جدائی آذربایجان شیوع پیدا کرده و روزنامه های مرکز در اطراف این موضوع قلمفرسائی مینمایند و پاره مقالات خارج از نزاکت مینویسند. در صورتیکه آنان چیزی دلیلی در نوشته های ما نمی بینند. آن نمیتوانند پیدا نمایند. برعکس، گفتار و اعمال آنان بطور حتم ثابت مینماید که آنان موجد این فکر بوده و خیال تولید نفاق وجدائی دارند و بدین ترتیب میخواهند از طرفی چنین فکری را

دارد که از توزیع و فروش روزنامه های ما جلوگیری میکنند؟ آیا جاوگیری شما برای این نیست که روزنامه ما جنایتهای گذشته شماها را فاش مینماید و اصول دموکراسی را با افراد این ملت بدبخت و ظالم دیده فهمانیده آنرا برای مطالبه حقوق حقه خود دعوت مینماید؟ آیا برای این نیست که شماها میترسید افکار آزادی خواهی و پاک آذربایجان را برادران فارس زبانان مادر تهران، خراسان، اصفهان شیراز و غیره شنیده آنان نیز داد خود را از شماها بستانند و خود را از زنجیر اسارت و بردگی شماها خلاص نموده حقوق حقه خویش را مالک شوند؟

تاریخ بخوبی ثابت میکند که همیشه نفاق وجدائی از دهان ناپاک شماها جاری شده است چه در دوره های گذشته زمانیکه آذربایجان در راه آزادی ملت، وطن و کشور از جان خود میگذشت در مقابل چنین فداکارها شماها نبودید که گفتید: آذربایجان گرفتار مرض شقاقاوس شده باید آنرا بریده و دور انداخت؟! با اینحال باز آذربایجان از جانفشانی و وطن پرستی خود دست نکشید.

ما بی پروا مقصود خود و نیت شماها را آشکار میکنیم: مقصود ما اینست که از دموکراسی طرفداری کرده زبان مادری خود را که مطابق اصول دموکراسی یکی از حقوق حقه خود میدانیم احیاء نمائیم. نیت شماها اینست که اصول دموکراسی و آزادی را زیر پا گذاشته زبان و ملیت ما را پایمال نمایند!

این را بدانید که اولین مرام ما احیاء زبان آذربایجانی است و آشکارا میگوئیم که آذربایجانیان فارسی زبان نیستند و در هیچ دوره تاریخ نیز فارسی زبان نبوده اند. زبان ملی و رسمی ما زبان آذربایجانی است. آقایان عمال دولتی، که ظاهر خود را طرفدار دموکراسی و آزادی جاوه داده در باطن مجسمه دیکتاتوری و فاشیسم هستند، گوشتان را باز کرده بشنوید: ما تا آخرین قطره خونمان سعی خواهیم کرد که زبان مادری خود را ترقی داده در مدارس و ادارات آذربایجان جانشین زبان فارسی که نسبت به ما بیگانه بوده و بزور شماها بجا تحمیل شده است بنمائیم این را بدانید که ما با این تهدیدها و تهمتها از میدان در نرفته هرگز از زبان ملی خود دست بردار نخواهیم شد.

ما بخوبی میدانیم شماها بودید که در دوره منحوس پهلوی عقاید فاشیست را شیوع داده خود نیز اصول دیکتاتوری و فاشیسم را اجرا می نمودید.

پرده بکشید با اجازه دادن به ترجمه و انتشار کتابها و مجلات فاشیست مردم بیچاره و جاهل این کشور را بطرفداری از فاشیسم تشویق میکردید! پاره از افراد ملت نیز بدون اینکه به حقیقت مرام و مسلک فاشیسم پی ببرند کورانه از آن طرفداری میکردند!

آیا شماها نبودید که مواد خام و اتمه گرانیهای ما را هر آن به آلمان فرستاده در عوض مصنوعات کارخانهای اسلحه سازی آلمان را که بقدر پیشیزی برای ما ثمر نداد وارد کردید؟ و بدین ترتیب میلیونها ثروت و نتیجه زحمات ملت را بباد فنا دادید؟ آیا بدستکاری شماها نبود که صدها نفر آلمانی بعنوان

مختلفه وارد ایران شده مواد منفجره و اسلحه همراه خود بایران آوردند؟ چگونه ممکن است در آن زمان که اگر یک نفر بیچاره از آن طرف رود ارس باین طرف میگذاشت او را مدتها در محبس نگاهداشته و بالاخره او را از کلیه حقوق اجتماعی محروم میداشتید

از ورود صدها نفر آلمانی و اسلحه و مواد منفجره مطلع نشدید؟ سهل است به آلمانیهای مزبور در موسسات و ادارات خود کارهای بزرگی رجوع نمودید؟ اگر شماها حقیقه ملت پرست بوده بصرفه و صلاح ملت کار میکردید چرا در ظرف مدتی که دولتین شوروی و انگلیس یادداشتهای خود را میدادند رای مات را نخواستید و بدون مراجعه بملت اقدام بچنگ کردید؟ و برای حفظ ظاهر وقتی رای اعتماد خواستید که دهها کیلومتر اشغال شده بود.

مسام است که تنها پهلوی مجری این اعمال نبود بلکه بدست شاهمیرزا را اجرا مینمود! ما آشکارا میگوئیم که تشکیلات دوره پهلوی از بزرگ تا کوچک تشکیلات دیکتاتوری و فاشیستی بود. حال نیز همان اشخاص بجا خود باقی بوده ماسک آزادیخواهی بروی خود کشیده اند ولی در باطن باز مجری همان اعمال دیکتاتوری و فاشیسم هستند: مادامی که این عمال و مامورین فاشیست امور ملت را در دست دارند مات هرگز روی

آنها از دست نخواهد رفت. آنها را باید از دست برداریم.

آنها را باید از دست برداریم.

آنها را باید از دست برداریم.

آنها را باید از دست برداریم.

با دولتی شوروی و انگلستان

شور دوم لایحه قرارداد در کمیسیون خارجه انجام یافت با اصلاحات و نظریات اساسی پیشنهادی مجلس موافقت حاصل و ضمیمه قرار داد شده است.

ساعت پنج و نیم بعد از ظهر روز ۲ بهمن ماه بر حسب اطلاعی که از طرف دولت بمجلس داده شد کمیسیون امور خارجه برای مطالعه در پیمان و انجام شور دوم لایحه تشکیل گردید. آقای نخست وزیر و آقای وزیر امور خارجه در کمیسیون حضور یافته و جواب پیشنهادهای اصلاحی آقایان نمایندگان مجلس که از طرف دولتین اتحاد جماهیر شوروی و انگلستان مورد موافقت و روز ۳ بهمن واصل شده بود مطرح و پس از مذاکرات شور دوم لایحه در کمیسیون خارجه انجام گردید.

گزارش کمیسیون امور خارجه برای طبع و توزیع بین آقایان نمایندگان فرستاده شد که در جلسه علنی یکشنبه پنجم بهمن در دستور مجلس گذاشته شود.

***

در متن لایحه قرارداد تغییری داده نشده است لیکن اصلاحات پیشنهادی آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی که مورد گفتگو و مذاکره بین دولت ایران و نمایندگان دولتین شوروی و انگلستان بود بصورت ضمیمه ۳ پیمان اضافه شده است که ما عین گزارش کمیسیون خارجه و متن لایحه پیمان با ضمیمه نمره ۳ که از طرف نمایندگان دولتین اتحاد جماهیر شوروی و انگلستان به وزارت امور خارجه ایران رسیده است برای اطلاع خوانندگان چاپ مینمائیم:

گزارش از کمیسیون امور

خارجه بمجلس شورایی ملی

لایحه شماره ۴۷۱۵ دولت راجع پیمان دولتی شوروی و انگلیس با دولت ایران که در نتیجه مذاکرات مجلس شورای ملی و پیشنهادهایی که از طرف بعضی از آقایان نمایندگان ضمن شور اول برای شور دوم ارجاع بکمیسیون امور خارجه گردیده بود در کمیسیون در جلساتی با حضور جناب آقای نخست وزیر و جناب آقای وزیر امور خارجه مورد مذاکره و مذاقه گردیده بالاخره کمیسیون روز پنجشنبه دوم بهمن ماه ۱۳۲۰ تشکیل و در نتیجه توضیحات دولت و مذاکرات لازمه عین خبر شور اول بضمیمه مراسله که بنام ضمیمه ۳ با توافق دولتین شوروی و انگلیس دایر بر قبول بعضی از اصلاحات پیشنهادی بکمیسیون داده شده بود بتصویب اکثریت کمیسیون رسیده اینک خبر آن برای شور دوم تقدیم مجلس شورای ملی می گردد:

مخبر کمیسیون امور خارجه ۴. همراز

ماده واحده - مجلس شورایی ملی

پیمان اتحاد بین دولت شاهنشاهی ایران و دول اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و انگلستان را که مشتمل بر ۹ ماده و چهار نامه میباشد و در تاریخ ۲۴ آذر ماه ۱۳۲۰ از طرف نمایندگان سه دولت پاراف شده تصویب و بدولت اجازه میدهد امضاء و مبادله شود

متن پیمان

اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران از یکطرف و اعلیحضرت پادشاه بریتانیای کبیر و ایرلند و مستملکات انگلیس ماوراء بحار و امپراتور هندوستان و هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی از طرف دیگر. نظر باصل منشور اتلانتیک که رئیس جمهور دول متحده آمریکا و نخست وزیر دولت انگلستان در چهاردهم ماه اوت ۱۹۴۱ بر آن توافق کرده و بجهان اعلام نموده اند و دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی نیز در بیست و چهارم سپتامبر ۱۹۴۱ اصل مزبور را تائید نموده و دولت اعلیحضرت همایون شاهنشاه

اصل ابراز مینمایند و مایلند که با ملل دیگر جهان بطور یکسان از آن بهره مند شوند و:

چون آرزومند میباشند که رشته دوستی و حسن تفاهم فیما بین استوار شود و: نظر باینکه این مقاصد بوسیله عقد پیمان اتحاد بهتر حاصل میشود: توافق نمودند که برای این منظور پیمانی منعقد سازند و نمایندگان مختار خود را از این قرار تعیین نمودند:

اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران جناب آقای علی سهیلی وزیر امور خارجه شاهنشاهی

اعلیحضرت پادشاه بریتانیای کبیر و ایرلند و مستملکات انگلیس ماوراء بحار و امپراتور هندوستان به نام مملکت متحده بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی:

جناب سررید ویلیام بولارد وزیر مختار و نماینده فوق العاده

اعلیحضرت پادشاه انگلستان در ایران هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی:

جناب آقای آندره آندروویچ سمیرنوف سفیر کبیر فوق العاده اتحاد

جماهیر شوروی سوسیالیستی در ایران و نمایندگان مزبور اختیارات تامه خود را ارائه نمودند که صحیح و معتبر بوده و بر مقررات ذیل موافقت کردند:

فصل اول

اعلیحضرت پادشاه بریتانیای کبیر و ایرلند و مستملکات انگلیسی ماوراء بحار و امپراتور هندوستان و هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی (که از این پس آنها را دول متحده خواهیم نامید) مشترکاً و هر یک منفرداً تعهد میکنند که تمامیت خاک ایران و حاکمیت و استقلال سیاسی ایران را محترم بدارند

فصل دوم

مابین دولت اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران از یکطرف و دول متحده از طرف دیگر پیمان اتحادی بسته میشود.

فصل سوم

۱ - دول متحده مشترکاً و هر یک منفرداً متعهد میشوند که بجمیع وسایلی که در اختیار دارند ایران را در مقابل هر تجاوزی از جانب آلمان یا هر دولت دیگر دفاع نمایند.

۲ - اعلیحضرت همایون شاهنشاهی ایران متعهد میشوند که:

الف - بجمیع وسایلی که در دست دارند و بهروجه ممکن شود با دول متحده همکاری کند تا تعهد فوق انجام یابد ولیکن معاضدت قوای ایرانی محدود به حفظ امنیت داخلی در خاک ایران خواهد بود.

ب - برای عبور لشکریان یا مهمات از یکدولت بدولت متحده دیگر یا برای مقاصد مشابه دیگر به دول متحده حق غیرمحدود بدهند که آنها جمیع وسایل ارتباطی را در خاک ایران بکار ببرند و نگاهداری کنند و حفظ بنمایند و در صورتیکه ضرورت نظامی ایجاب نماید بهر نحوی که مقتضی بدانند در دست بگیرند راه های آهن و راه ها و رودخانه ها و میدانهای هوا. پیمائی و بنادر و لوله های نفت و تأسیسات تلفنی و تلگرافی و بی سیم مشمول این فقره میباشند.

ج - هر نوع مساعدت و تسهیلات ممکنه بنمایند که برای منظور نگهداری و بهبودی وسایل ارتباطیه مذکور در فقره (ب) مصالح و کارگر فراهم شود. د - باتفاق دول متحده هرگونه عملیات سانسوری که نسبت بوسایل ارتباطیه مذکور در فقره (ب) لازم بدانند بر قرار کنند و نگاه بدارند.

۳ - واضح و مسلم است که در اجرای فقرات (ب. ج. د) از بند دوم این فصل دول متحده جوائج ضروری ایران را کاملاً منظور نظر خواهند داشت.

فصل چهارم

۱ - دول متحده میتوانند در خاک ایران قوای زمینی و دریائی و هوائی بدهند که لازم بدانند نگاهدارند و تا جایی که مقتضیات استراتژیک اجازه

بقیه پیمان

بفهمد نقاطی که این قوا در آنجا نگاهداشته خواهند شد با موافقت دولت ایران تعیین خواهد شد جمیع مسائل مربوط بر روابط بین قوای دول متحده و ادارات دولت ایران حتی-

الامکان با همکاری ادارات ایران تسویه خواهد شد بنحوی که ماه مه منتهی

که حضور این قوا در خاک ایران اشغال نظامی نخواهد بود و نسبت به ادارات و قوای تأمینیه ایران و زندگانی اقتصادی کشور و رفت و آمد عادی سکنه و اجرای قوانین و مقررات ایران هر قدر ممکن باشد کمتر مزاحمت خواهند نمود.

۲- هر چه زودتر ممکن شود بعد از اعتبار یافتن این پیمان یک یا چند قرار داد راجع بتعهدات مالی که دول متحده بسبب مقررات این فصل و قرة (ب.ج.د) از بند دوم فصل سوم برعهده خواهند داشت در اموری از قبیل خریدهای محلی و اجاره ابنیه و تاسیسات صنعتی و بکار گرفتن کارگران و مخارج حمل و نقل و امثال آن فیما بین منعقد خواهد شد قرار داد مخصوصی منعقد خواهد شد مابین دول متحده و دولت شاهنشاهی ایران که معین خواهد کرد که بعد از جنگ ابنیه و اصلاحات دیگری که دول متحده در خاک ایران انجام داده باشند بچه شرایط بدولت شاهنشاهی ایران واگذار میشود در قرار داد های مزبور مصونیت هائی هم که قوای دول متحده در ایران از آن برخوردار خواهند بود مقرر خواهد گردید.

فصل پنجم

پس از آنکه کلیه مواضع مابین دول متحده با دولت آلمان و شرکای او موجب یک یا چند قرارداد متراکه جنگ متوقف شد دول متحده در مدتی که زیاده از ششماه نباشد قوای خود را از خاک ایران بیرون خواهند برد و اگر پیمان صلح مابین آنها بسته شد ولو اینکه قبل از شش ماه بعد از

متراکه باشد بلافاصله قوای خود را بیرون خواهند برد. مقصود از شرکای دولت آلمان هر دولت دیگری است که اکنون یا در آینده با یکی از دول متحده بنای مواضع گذاشته یا بگذارد.

فصل ششم

۱- دول متحده متعهد میشوند که در روابط خود با کشورهای دیگر و حاکمیت یا استقلال سیاسی ایران مضر باشد و پیمانهای نبندند که با مقررات این پیمان منافات داشته باشد و متعهد می شوند که در هر امری که مستقیماً با منافع ایران مرتبط باشد با دولت اعلیحضرت همایون شاهنشاهی مشاوره نمایند.

۲- اعلیحضرت همایون شاهنشاهی متعهد می شوند که در روابط خود با کشورهای دیگر روشی اختیار نکنند که با اتحاد منافی باشد یا پیمانهای منعقد نکنند که با مقررات این پیمان منافات داشته باشد.

فصل هفتم

دول متحده مشترکاً متعهد می شوند که بهترین مساعی خود را بکار ببرند که حیات اقتصادی ملت ایران را در مقابل تضییقات و اشکالاتی که در نتیجه جنگ حاضر پیش بیاید محفوظ بدارند پس از آن که این پیمان اعتبار یافت برای بهترین وجه عمل کردن باین تعهد مابین دولت ایران و دول متحده مذاکرات شروع خواهد شد.

فصل هشتم

مقررات این پیمان مابین اعلیحضرت همایون شاهنشاه و هر یک از دو طرف معظم متعاهد دیگر مانند تعهدات دو طرفی یکسان الزام آوراست

فصل نهم

این پیمان پس از امضاء معتبر است و تاریخی که برای بیرون بردن قوای دول متحده از خاک ایران برطبق فصل پنجم مقرر شده باعتبار باقی خواهد بود.

بنابراین نمایندگان مختار مذکور

در فوق این پیمان را امضاء و مهر کرده اند در تهران بسه نسخه فارسی و انگلیسی و روسی تحریر شد و هر سه نسخه یکسان معتبر خواهد بود.

ضمیمه اول

متن نامه ایست که از طرف وزیر مختار دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان بوزیر امور خارجه ایران نوشته میشود:

از پیمان اتحادی که امروز امضاء شد مفتخر از جانب دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان بجناب عالی اطمینان می دهم که مقررات این بند را دولت متبوع من چنین معنی می کنند که آن مقررات بهر کنفرانس صلاحی خواه یک کنفرانس خواه کنفرانس های متعدد که در پایان جنگ حاضر منعقد شود و همچنین بکنفرانس های بین المللی دیگر تعلق خواهد گرفت و بنا بر این متعهد میشوند که در کنفرانس های مزبور هیچ امری را که بتماهیت خاک ایران و حاکمیت یا استقلال سیاسی ایران مضر باشد تصویب نمایند و نیز در کنفرانس های مزبور وارد هیچ مذاکره نشوند که بمنافع مستقیم ایران مرتبط باشد مگر اینکه با دولت ایران مشاوره کنند.

علاوه بر این دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان نهایت کوشش را بکار خواهند برد که ایران در مذاکرات صلاحی که مستقیماً به منافع او مرتبط باشد با دول دیگر بطور تساوی نماینده داشته باشد.

ضمیمه اول

متن نامه ایست که از طرف سفیر کبیر دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی بوزیر امور خارجه ایران نوشته میشود:

باعطف ببند اول از فصل ششم از پیمان اتحادی که امروز امضاء شد مفتخر از جانب دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی بجناب عالی اطمینان میدهم که مقررات این بند را دولت متبوع من چنین معنی

میکند که آن مقررات بهر کنفرانس صلاحی خواه یک کنفرانس خواه کنفرانس های متعدد که در پایان جنگ منعقد شود و همچنین بکنفرانس های بین المللی دیگر تعلق خواهد گرفت و بنا بر این متعهد میشوند که در کنفرانس های مزبور هیچ امری را که بتماهیت خاک ایران و حاکمیت یا استقلال سیاسی ایران مضر باشد تصویب نمایند و نیز در کنفرانس های مزبور وارد هیچ مذاکره نشوند که بمنافع مستقیم ایران مرتبط باشد مگر اینکه با دولت ایران مشاوره کنند.

علاوه بر این دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی نهایت کوشش را بکار خواهند برد که ایران در مذاکرات صلاحی که مستقیماً بمنافع او مرتبط باشد با دول دیگر بطور تساوی نماینده داشته باشد.

ضمیمه دوم

متن نامه ایست که وزیر امور خارجه ایران بوزیر مختار دولت انگلیس خواهد نوشت:

باعطف ببند دوم از فصل ششم از پیمان اتحادی که امروز امضاء شد از جانب دولت ایران بجناب عالی اطمینان میدهم که دولت ایران بنا بر بند مزبور خلاف تعهدات خود میداند که چنانکه این دو دولت هر دو با دولت دیگری روابط سیاسی نداشته باشند دولت ایران با آن دولت روابط سیاسی نگاه بدارد.

ضمیمه دوم

متن نامه ایست که وزیر امور خارجه ایران بسفیر کبیر دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی خواهد نوشت:

باعطف ببند دوم از فصل ششم از پیمان اتحادی که امروز امضاء شد مفتخر از جانب دولت ایران بجناب عالی اطمینان میدهم که دولت ایران بنا بر بند مزبور خلاف تعهدات خود میداند که چنانچه این دو دولت هر دو

بقیه پیمان اتحاد ایران
بادولتین شوروی وانگلیس
 بادولت دیگری روابط سیاسی نداشته باشند دولت ایران با آن دولت روابط سیاسی نگاه بدارد .

ضمیمه سوم

متن نامه ایست که از طرف وزیر مختار انگلستان بوزیر امور خارجه ایران نوشته میشود
 افتخار دارم از طرف دولت اعلیحضرت پادشاه انگلستان در ممالک متحده بجنابعالی اطمینانهای زیر را ابلاغ نمایم :

۱ - راجع بفقره ۲ فصل سوم از پیمان اتحادی که امروز امضاء شده است دول متحده از دولت ایران معاضدت قوای نظامی اورا در هیچ جنگ و یا عملیات نظامی برضد یک یا چند دولت خارجه تقاضا نخواهند نمود .

۲ - راجع بفقره ۲ فصل ۴ مسلم است که این پیمان متضمن شرایطی نیست که مستلزم آن باشد که دولت ایران متخرج عملیاتی را که دول متحده برای مقاصد نظامی خود انجام داده باشند و برای حوائج ایران ضرورت نداشته باشد عهده دار شود .

۳ - مسلم است در صورتی هم

که پیمان مطابق مقررات فصل ۹ قبل از انعقاد صلح از درجه اعتبار ساقط شود ضمیمه یک باز بقوت خود باقی خواهد ماند .

ضمیمه سوم

متن نامه ایست که از طرف سفیر کبیر دولت اتحاد جماهیر شوروی بوزیر امور خارجه ایران نوشته میشود
 افتخار دارم از طرف دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی بجناب عالی اطمینان های زیر را ابلاغ نمایم :

۱ - راجع به فقره ۲ فصل سوم از پیمان اتحادی که امروز امضاء شده است دول متحده از دولت ایران معاضدت قوای نظامی اورا در هیچ جنگ و یا عملیات نظامی برضد یک یا چند دولت خارجه تقاضا نخواهند نمود
 ۲ - راجع به فقره ۲ فصل ۴ مسلم است که این پیمان متضمن شرایطی نیست که مستلزم آن باشد که دولت ایران متخرج عملیاتی را که دول متحده برای مقاصد نظامی خود انجام داده باشند و برای حوائج ایران ضرورت نداشته باشد عهده دار شود .

۳ - مسلم است در صورتی هم که پیمان مطابق مقررات فصل ۹ قبل از انعقاد صلح از درجه اعتبار ساقط شود ضمیمه یک باز بقوت خود باقی خواهد ماند .

اتفاقات غیر مترقبه و عجیب
در قرقه داغ

بقیه از شماره قبل

البته خاطر خوانندگان گرامی مستحضر است که دهاتیها باچه طرز و باچه عقوبت و باچه زحمتی سخت و زلت تهیه معاش نموده و بهمین نان جوین خالی قناعت میکنند با این حال مستبدان بدتر از دوره پهلوی حتی یک لقمه نان هم باقی نگذاشته اند که اقلا بآن بچهای مادر هدف شده را بعضی شیر ساکت نمایند در صورت اول از مسئولین امر سؤال میکنم آیا در کدام قانون و مذهب یک آبادی را با وضعیت فوق برای خاطر یک نفر مقصر بسلسل بسته ازین میبرند اصلا مومی الیه در قریه مسطور بهیچ وجه علاقه نداشته در صورت ثانی اگر دولت به گرفتاری شخص مورد بحث قادر نیست مگر با قربانی و نابودی ۷۰۰ نفر بیچاره و بدبخت و فلکزاده و بی سر یا در اعمال مرتکب اثری میبخشد؟ (نه) بنابراین میخواهم بفهمم چه تقصیری کرده اند در باره آنها و ارسای نمایند میخواهم محاکمه آنها واضح و بیات باشد و آنچه مهم است از برای زمامداران رعایت عدلو

انصاف و رفع ظلم ستمکاران است و همچنین بر شاهی که با سلطنت میکند مهم و لازم است که نگذارد بیگناهای کشته تیر ستم جفاکاران و غماضان غدار جنایتکاران بی دروت بشود و نگذارد یک مشت زارع بیچارگان با این وضعیت و با این سختی معیشت و در مقابل این سرما و برودت هوا بی خانمان شوند .

در خاتمه رسیدگی موضوع را از مقامات عالی خواستارم که این قضیه وحشتناک دوباره تجدید نشود و ۱۰ نفر از زارعین بیچاره که در عوض مقصرین اصل برای خالی نبودن به مجلس امر کتف بسته برده شده است مستدعی هستیم که آزاد شود و مقصرین حقیقی بکیفر اعمال خود برسند .

بعدا اسم غارتگران و مسببین آن که ۶۷ خانوار را غارت کرده اند درج خواهد شد .

***

ما در این موضوع تحقیقات کامل بعمل خواهیم آورد و در صورت صحت میتوان گفت که اعمال این مامورین عینا مطابق کار های وحشیانه فاشیسم بوده معلوم میشود که آنان برای تولید انقلاب وامحاء هم نوع خود می کوشند .
 آذربایجان

آگهی

شماره ۱۰۷۸۳

راجع بمواقع حرکت کشتیهای حامل مسافر و توشه و محمولات متفرقه

اینک که کشتیهای مسافری ساعت نه صبح حرکت میکنند مسافرین شب را در شرفخانه و گلخانه توقف مینمایند . برای آنکه نیاز بتوقف شبانه در بنادر نباشد و مسافرین با فراغت بحمل اشیاء خود موفق وشب را در کشتی گذرانده اول صبح بمقصد برسند و مجال کافی برای تخلیه محمولات خود و رسیدن بقطار یا حرکت برضائیه داشته باشند برنامه حرکت کشتیها را بشرح پائین تغییر و از روز چهاردهم بهمن ماه جاری اجرا مینماید :

۱ - از بندر شرفخانه روزهای سه شنبه و جمعه در ساعت ۲۲ (ده ساعت بعد از ظهر) حرکت و حدود ساعت شش صبح روزهای چهارشنبه و شنبه ببندر گلخانه میرسد .

۲ - از بندر گلخانه روزهای یکشنبه و پنجشنبه در ساعت ۲۲ (ده ساعت بعد از ظهر) حرکت و حدود ساعت شش صبح روزهای دوشنبه و جمعه ببندر شرفخانه میرسد .

کرایه بهمین نرخ تعرفه سابق کشتیرانی است . توشه و محمولات متفرقه که پذیرفته میشود با قید رد و تحویل فوری خواهد بود و چون در بندر شرفخانه و بندر گلخانه کشتیرانی انبار برای این منظور ندارد مسؤلیت محافظت با صاحبان محمولات است .

ناحیه راه آهن و کشتیرانی استان ۳ و ۴

آدم گم شده

از مشهدی رضا وهابزاده ساکن تازه شهر که مدت ۷ سال است مسافرت نموده معلوم نیست بکجا رفته است تقاضا میشود برای رفع نگرانی کاغذی ارسال فرماید . علی حسنعلی زاده

اطرافده روزنامه ساتیلن پرلر

رضائیه - ۲۲ نجی شماره ده (لطفعلی کتابخانه سی) غلط اولوب و (لفظی کتابخانه سی) صحیح در .

آذربایجانین آزادلوک سوون خلقلری .
 تهراندا آذربایجان تشکیلاتی طرفیندن
 ح . خ

تهراندان گلن مکتوب

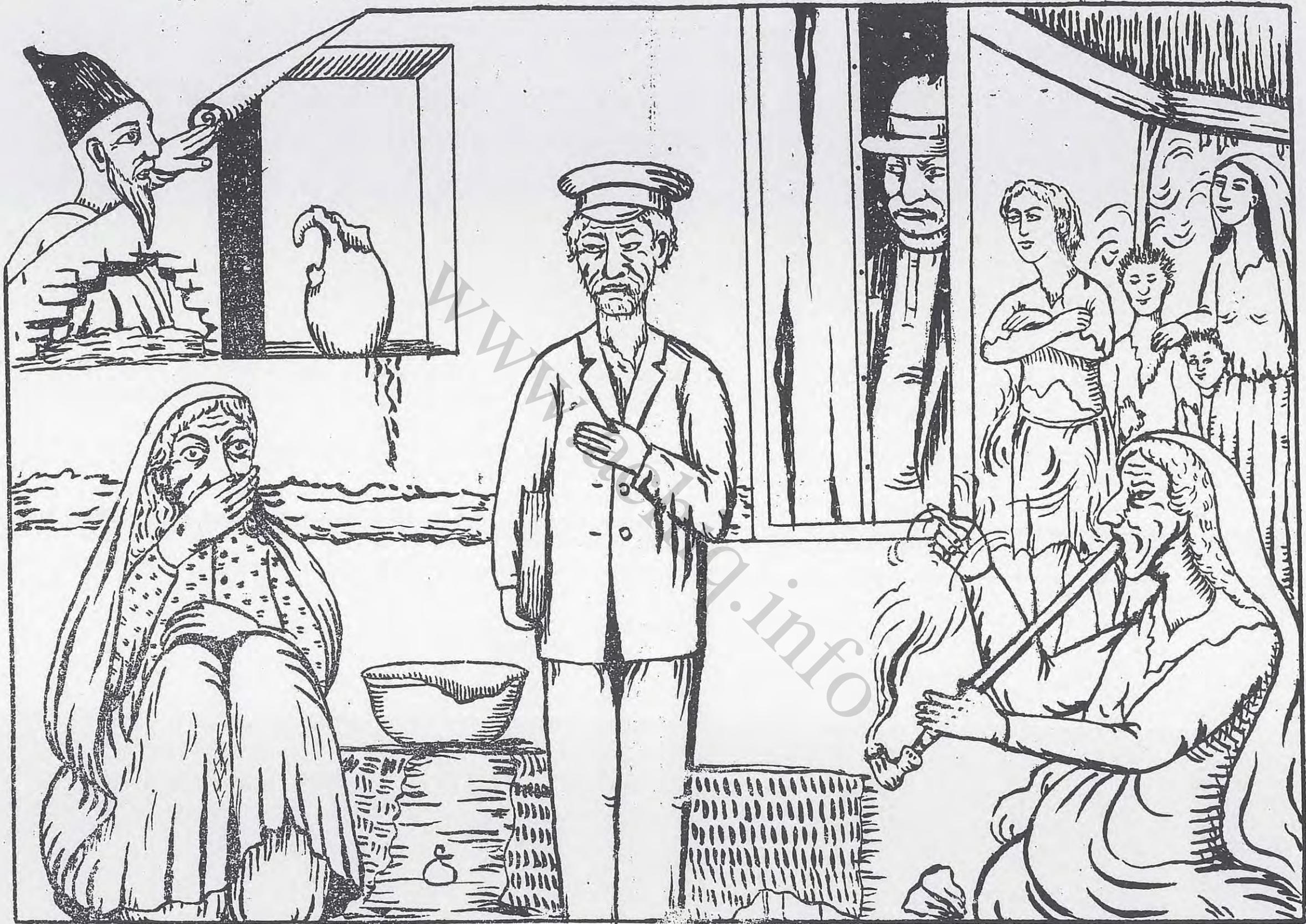
محترم آذربایجان روزنامه سنون مدیری تهراندا تشکیل اولونان «آذربایجان تشکیلاتی» آذربایجاندا بیوک قوهلی اولان تشکیلاتین رهبر لیگی آلتندا استیداد قارشو سینده مبارزه ایدوب دموکراسیدن ظرفدار لیلیق ایتمگه و آذربایجانین آنا دیلین و ادبیاتین یوکسلیدیب و آزادلیق یولیندا چالیشان قهرمانلارینن آدلارین دیریتیمگه وار . قوهسیله چالیشماقدا در .

بیز تهراندا اولان آذربایجان تشکیلات عضولری ، مرکزی تشکیلاتین مراهینیی آخیر نفسه تک اجرا ایدوب اوچا سسیله دیریک ؛ یاشاسون

اعلام :

سرقونسولگری اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی دز شهر تبریز آگاهی میدهد که پذیرائی باز دیده گان در آت قونسولگری واقع میشود هر روز از ساعت ۱۰ الی ساعت ۱۴ سوای روز های شنبه و روز های عید و تعطیل

کاسبلوق بریانار اود در دوشوبد ورجانه واپلا   منی محتاج اید و بدور بر منیا بو قانه واپلا

آذربایجان

مدیر: ع. شبستری

سرمدیر: ا. شمس

عنوان تلگرافی

نامه آذربایجان

جای اداره: خیابان تربیت کوچه

پناهی روبروی دبیرستان پرورش

شماره ۲۷ - سال ۱۳۲۰

پنجشنبه ۱۶ بهمن ماه

وجه آبونمان:

سالیانه ۸۰ ریال

ششماهه ۵۰ ریال

(ناشر فکار جمعیت آذربایجان)

قیمت تک شماره در همه جا: ۵۰ دینار بعد از سه روز در اداره بکریال

روزنامه آذربایجان از طرف يك جمعیت و برای رساندن مرام او بجامه آذربایجان منتشر میشود و رویه آن تشریح حال گذشته - تشخیص علل بناسد اجتماعی - ایداکردن راه چاره عملی برای رفع آنها میباشد

پیام به آقای حسین رازانی

این همان چشمه خورشید جهان افروز است که همی تافت بر آرامگه عاد و ثمود

فقرا

در چه حالند؟

فقرا در چه حالند؟ پیشه و رات چگونه کار میکنند؟ کسبه چه نوع داد و ستد میکنند؟ بی چیزان و مستمندان و درماندگان و بیچارگان یعنی بیکاران بیچه طریق در این سرمای زمستان بسر میبرند؟ در میان جمعی، در بین قوم و ملتی کدام اشخاص موظفند که از حال و وضعیت و گذران هم نوع خود باخبر شده در شادی آنان شاد و در غم خواری ایشان شرکت نمایند؟ کدامین مردان

آیا در قانون مدنیت و در پیراموت انسانیت این اقدام بزرگ در ذمه کیست و کدام اشخاص مکلف باین امر مقدس هستند؟ و چه سؤال غریبی وجه پرسش بیجائی! موظفین و مکلفین این امر مقدس از انجام آن شانه خالی کرده و هرگز آو ناله و سوز و گداز پیره زنان و بیوه زنان و پیر مردان در قالب سخت تر از سنگ ایشان اثری نکرده و نخواهد کرد!

آیا متولین جامعه ما افتخار می کنند بر اینکه وسایل زندگانی و عشرت کامرانی را بدانخواه خود تهیه کرده و در این دوره متلاطم به راحتی زیست میکنند؟ خرسند نباشند آنانیکه خود را بساحل مراد و هم میهنان شان را در قعر دریای غم غوطه ور می بینند! شادی نکنند. آنهائیکه از خون دل بیتمان و از ثمره زحمت فقیران، و از نتیجه مشقت بیچارگان و بدبختان مبالغ هنگفتی جمع نموده فارغ البال در پیش بخاری خود زندگی میکنند!

البته غافلند و خطا کرده اند و اشتباه نموده اند چه اقتضای بشریت و تمدن این است که هر فردی از افراد بشر هم نوع خود را دوست داشته و هواره در آسایش و راحتی او بکوشد و شخصی که تنها اغراض شخصی و نفسانی خود را در نظر گرفته منافع افراد دیگر را در نظر نگیرد بطور حتم از عالم بشریت برکنار بوده حکم حیوانی را دارد. بقیه دارد.

مقصود بالاصاله ایشان اعتراض به ترویج زبان مادری بوده است که یکه متعمده نامه آذربایجان بان زبان تخصص داده شده و چون در اطراف این اصل نتوانسته نظریه صریح خود را اظهار نماید بحکم الفریق متشبه بکل حشیش ناچار شده که اذهان توده را با ذکر اختلال اوضاع و بکار بردن ایجاد عدم امنیت و صورت مخالف و و مشوب و دامن پاک بوی -

خود ملوت نمایند که ابدًا وجود خارجی نداشته است و همچو خیال میکنم که نویسنده این مقاله آتقدرها از اختلاف السنه کشورهای سوئیس و باژیک و مسافری بی اطلاع نبوده باشند که این اختلاف زبان تا امروز نسبت به اساس مایت آنها ادنی لطمه و تزلزل وارد نیاروده است و گویا غالبًا و عامدا خواسته اند در قبال اینهمه مضیقه های جانسوز و خانمان برانداز دوره اخیر که هنوز بجزئی ترین شکلی از لطمات آن فراغتی حاصل نکرده اند در اینحال بحران بر جراحات وارده آذربایجان از نو نمک پاشی نموده ایجاد تفرقه بکنند و چون آذربایجانها در ادوار پیشین در نتیجه دورنگی و نفاق خیلی مرارتها دیده و راد مردان خود را از دست داده و از این فصول کاملاً درس عبرت و تجربه یاد گرفته اند. دیگر ممکن نیست با این قبیل حرفهای عوام فریب اغفال و از جای خود تکان بخورند. خوب است اوقات عزیز خود را صرف این کارها نکنند و بیهوده برای خود زحمت ندهید و این نک را بدانید که آذربایجانها هرگز قدمی بر خلاف مصالح کشور خود بر نداشته و نمیدارد.

برو این دام بر مرغ دیگر نه که عنقا را بلند است آشیانه اعتماد ناطقی

بیجانها بان تن درداده اند بالمال با ذکر جمله بخدا قسم خواسته اند اثبات نمایند که مردمان بعضی نقاط دیگر از آذر بایجانها بیشتر تحمل مصائب کرده اند (اگر کمی دقت شود معلوم میگردد که تمام این مات بیچاره در این بایه شرکت داشته اند و حتی بعضی نقاط دیگر بخدا قسم از آذربایجانها بیشتر تحمل مصائب کرده اند) ولی مع الاسف از فرط مبرعت آن نقاط ببرند.

اگرچه هم میهنان عزیز از ما زندگی را نی و گیلانی و سایرین بنوبه خود ستم گریها دیده ورنج و عذاب کشیده اند ولی اگر انصاف و عدالت خود را حکم قرار بدهند تصدیق خواهند فرمود که مصائب وارده آذربایجان در ظرف مدت بیست سال هزار مرتبه بیشتر از ستم دیدگی سایر استانها و شهرها بوده است و بعد بواسطه پاره نسبتهای خیالی و اتهامات پرازلقافه که ذکر عیت آنها موجب تطوین است بدون رعایت تناسب یکمرتبه با آقای شبستری مدیر روزنامه ملی آذربایجان حمله نموده و دو اسبه بایشان تاخت آورده اند و در ضمن مردم آذربایجان را تحریک و تهییج مینمایند که شمشیر خودشانرا برخ برادر همکیش و هم آئین خود بکشند و برعایه اوقیام نمایند و در معنی این دعوت برادر کشی وی کمتر از حق کشیها و اجحافات و توی سربهای دوره منحوس نبوده است و شاید جز این مقصودی نداشته باشند که يك انقلاب نونی در این محیط برپا داشته و آذربایجانها برای اجرای منوبات و آمال فاسده اشان جان همدیگر را فکده یکدیگر را بکشند حال چنانکه یک شخص بیطرف در هوبت مقاصد سوء و نیات مفسده آمیز شخص نویسنده ادنی تامل و امعان نظر کند این حقیقت را درخواهد یافت که اینهمه خورده گریها و نسبتهای نامبرده تماماً مشعر است و

در شماره ۴۸۰۱ جریده کوشش مورخ ۲۱ دیماه زیر عنوان غائله آذر - بایجان بقلم آقای حسین رازانی در جامعه آذربایجان نگرانی شدید تولید نموده و در حکم ایجاد غائله تلقی گردید و از مجموع مندرجات مقاله ایشان به طوریکه استنباط میشود این آقای محترم میخواهند با درج یکسلسله جملات زننده و غیر واقع و تخیلات خشک و خالی بین ملت آذربایجان و دولت کتوبی ایجاد عیت نموده تخم عداوت و نفاق را پاشند و تفرقه بیندازند زیرا شخص نامبرده برای اجراء نیت سوء خود مطلع مقاله و نخستین وهله قلم فرسائی خویش را بدون تمهید مقدمه بنویشتن این جملات (پس از وقایع شهریور همه روزه خبر - های تاسف آور و عجیبی از آذربایجان می شنویم گفته میشود که آذربایجانها از ظلم و ستم عمال دولت سابق رنجها دیده و خسارتهای متحمل گردیده ناراضیتی خود را بصورت مخالفت دولت مرکزی در آورده و اوضاع آن سامان مختل و مغشوش کرده اند و مقررات را رعایت نمی کنند بمامورین اعزامی از مرکز وقعی نمی نهند و حتی با برخی از آنان زد و خورد آغاز کرده اند) اختصاص داده و گناه اولین و آخرین را که بجز تهمت و افتراء و توهین نمی توان معنی نمود - بگردن آذربایجانیان ثابت کرده اند و برای استدلال افکار ابداعیه خود بهت و حیرت عمومی را از آن نتیجه می گیرد که خود من از آن درحیرتم و چنانکه این نویسنده ارجمند نظریه طرفی داشتند میبایستی قبلاً در اطراف صحت و سقم مسموعات خود تحقیق و بساز حصول اطمینان با دلایل مقننه مبادرت باین امر میکردند و سپس در عین حال اعتراف و اذعان بوجود بیدادگریهای فراوان باین شرح (آذربایجانها راستی حق هم دارند در این مدت مدید ظلم و بیداد - گریهای فراوانی دیده اند) که آذربایجانها

تبریزی دکتر ارانی ۵۳ کشیدن عبارت رفیق لریله پهلوی استبدادین پنجه سینه دوشدیگی وقت من هله ایراندا دگلم . دنیاین هریرینده آزادلق بولوندا مبارزه آپارانلار جماعت آراسندا بیوک محبت تاپولار . من ده اولدوقوم دیاردا اونون و رفیق لرینین استبداد پنجه سینه دوشدیگی اوخوموش اورگیمده اونلارین غصه سین چکمشدم گونلر گیچدی ایرانلی اولماق مناسبتیله یولوم ایرانه دوشدی . چوخ آز بیر آزادلق دوره سندن صورنا آزادلق ایستین آدیله زندانه دوشدم !

ایراندا زندانه دوشمک دیله آسان گلمسون . رضاشاهون استبدادی و اونون زندانی بشرین تصور ایده - بلمیه جگی بر موضوع دور . من شخصاً زندان ادلی بر کتاب حاضر ایلمر که اورادا گوردیگم و ایشدیگم فجایی باشارا بیلدیگم قدر منمزه ایلاناجم بز هله اوز موضوعمه گلک :

زنداندا قدغن اولدیقدان بونلارون خواهش لری رد اولونور . ظلمدن تنگه گلن زندانیلر خواهش لرینون رد اولونماسینه قارشیلوق غذا یمگه قرار ویریرلر . ارتجاع یاخشی بر بهانه تاپور . بیگناه توتدیقی یوزلرجه آدمی بدبخت ایلمه نین تام زمانی در زندان جاسوسلاری های هوی سالیرو ورون دوتون اعتصابی قورخاق ضیالیجقلرین کومکیله سیندیرلار . آلتی گون آغزلارینا بر تیکه چورک ذگمه مش آداملارا طبی کمک ایدیلمر بونلاردان سکز کشینی آیریرلار ، دستمند پابند و رورلار . آجلقدان طاقتاری قالماش بو سکز نفری ۳۰۰ عدد شالاق وور - دوقدان صورنا دوباره مجرده سالیرار بومبارزه نین علمداری دکتر ارانی ایدی ارانی نی شالاخلاق دیکدان صورنا تیکنلگه اتمشدولار . شالواری دیزلرینه

دانشمادیمک ویا خود رطوبتلی مجرد کریدور لاریندا چورتمک یولی ایله انتقام آیردی ! . پهلوی زندانی ناحق یره دوتولموش آدم لار دولو ایدی . بوبی گناه لارین چوخ آج و سفیل ایدیلمر . ارانی منزلیندن گتیریلن ۱۶ قرانی هر هفته بو بیچاره لره تقسیم ایلمر - غذا سنی آجلارا داغیدردی . ایوندن گلن میوه لری بیویوب پولدارلاره ساتیر بوپولی داکومکلرینه علاوه ایلمدی .

رئیس تشکیلات مختاری یاخشی بیلردیکه ارانی ایرانین حتی دنیاین قیمتلی آدم لاریندن بری در . او آزادلق مبارزه سنین ایرانداکی نماینده سی در . قیمتلی و آزادلق سوون بر آدم پهلوی نین ، مختاری نین حتی اووقتلر درجه سی یاور اولان رئیس زندان نیرومندی ان بیوک دشمنیدر . نیرومند

تیفوسه مبتلا اولدی . تیفوس بتی اونوی برنجه گونده حالسینز ایلدی . زندان مریضخانه سینه آپارولدی . او وقتلر مریضخانه ده اولانلارون شهادتینه گور ارانی له مریضخانه ده دانشماق قدغر ایدی ، اونوی مخصوصا معالجه ایلمه دولر ۱۳۱۸ - ۱۴ بهمن شنبه گونی ساعت بییری بیر ربع گیچنده ایرانور چوخ قیمتلی اوغول لارندان دکتر تقی ارانی نی برداها تاپماماخ اوزر ایتپردی . اوگون استبداد بیشر لری سلسله مراتبیه خوشبخت ایدیلمر تویلاری ایدی . یاور نیرومند سرهنک لوق درجه سینه استنطاقدا اگر اعتراف ایلمه سن باجی لارینی فاحشه خانه آپاراری دین جوانر خصوصی ماشینه نائل اولمشدی گوزلرینون اوتونی آلان آدمندان قورتو لوشدولار . « گیجه گلن تلگراف » آدلی شعرنده بولداشینا تولومونی یازان شاعر دیر حدود سیز و قورخوسیز بر باشدی او بولداشدی او دشمن لر حنا یاخسون دوستار گیرسور صافلارا (صفرله)

رفیقی داداش تقیزاده یه (داداش بو حسابدا یوخ ایدی) دیر . داداش جواب ویریر (خیر بودا حسابدا وارایدی) اووقت ارانی یارالارین زوروندان ناله ایلیک متحد اولساخ بونلارین آجیغنی چیقاراریخ دیر .

مجرده تازه دوشنلرین احوالنی صوروشان ارانی پهلوی نین و اونون قان ایچن آداملارینین بوتون غیرت لرینه قارشی وقتنی استبداد رژیم ایله مبارزه تخصیص ایلمشدی .

ارانی ده ایله بر قدرت و ارایدی اوغرو ، جانی ، سیاسی خلاصه تانییان تانمیان اونا احترام ایلمدی . پولیسین اونلا دانشماخ جراتی یسوخ ایدی . منطقیله جواب ویرمگی باشارا میان استبداد نماینده لری اونوی شالاخلاق

چون بو داهی و فداکار آدامن اولمگی بهمن آیین ۱۴ نده واقع اولوب بو مقاله گرک او گونده نشر اولیدی گیچ یقشدیگی ایچون تاخیره دوشدی .

چوخ دفعه زندانی لره تهدید یولیه دیمشدور . پهلوی نین ، مختاری نین امر لرینی یوزده یوز فائضه یرینه یترن نیرومند هیتلرین ایراندا دوتولموش نوکری ایدی . «

ارانی نی یوخ ایلمه مک ایجاب ایلمدی . بونی نه جور باشا مالی ایدیلمر . ارانی مجرد کریدور و اطاق لارینن هاموسینه آپاریلدی . اونون استبداد ضدینه مبارزه سی سونمک بلمین بر الوایدی . کریدورن ۹ نمرلو اطاقندا ارانی بمکلردن صورنا قوسماقا باشلامشدی . بیلرم نه دن زندان اداره سی ارانی یه سم ویرمکدن واز گیچدی . منتظر ایدم ایلمه ۸۰۰ نفر دن چوخ آدم تولدورن تیفوس موسمی باشلا سین . ارانی زندانون کومکیله

من کوز یاشی کوسترمه دن آغلیه جاقسان « گیجه گلن تلگرافلار »

بیوک بولداش لری ن ایتیرن آزادلق ایستین لر زندانیلر قان آغلیردی . ولی یاخشی بلیتردی که استبداد هیچ بریرده کوک سالا بلمیشدر ایراندا یاخله جاقدر ارانی نون تولوستی اسلحه لی ایکی پولسیله قبرستانه آپار دولار . اورادان آناسنه خبر ویردیلمر که گلون تولوزه صاحب اولون ! آناسی اوغلونون کور کیمی قارالموش تولوسون تانیه ییلهدی ! تیفوسون و نیرومندی غبرتیه قارالمش تولودن پولیس لرده شکه دوشدیلمر . زندان اداره سی تلفونیه جواب ویردی کور کیمی قاراندیغنز آدم دکتر ارانی در اوچ ایل مجرد گوشه لرنده ان قورخولی شکتجه لری چکن ، وزیر لوق درجه سینه چاتان ، مقامینی مقدس آزاد لوق مبارزه سینه فدا ایلمن ، ایران زحمت کشاری نون بیوک طرفداری ارانی نی ایران توده سی بلکه دنیا توده سی هیچ بر وقت یادندان چخارتیمه جاقدر . بو سطرلرون صاحبی ارانی نین خاطره سی یاخشی باشارماسادا یاده گتیرمگه افتخار ایلمر .

احمد اسپهانی

آگهی

نظر بیاره مقتضیات چون شناسنامه مسافرین که بشهرستانها ایاب و ذهاب می نمایند برای شهربانی مورد لزوم است و از طرفی پروانه مسافرت هم داده نمیشود از کلیه مسافرین تقاضا میشود از این تاریخ موقع مسافرت برک شناسنامه خود را که عکس به آن الصاق شده باشد (اتباع بیگانه پروانه اقامت) برای معرفی همراه داشته باشند که موقع ورود و خروج از شهر در پاسگاه های مربوطه بمامورین شهربانی برای شناسائی خود ارائه دهند .

آگهی

سرقونسولگری اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در شهر تبریز اطلاع میدهد اشخاصی که تبعه اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی هستند و ساکن شهر تبریز یا اطراف آن میباشند - مجبور هستند الی اول ماه ایول سال ۱۹۴۲ در آن قونسولگری خودشانرا شخصا معرفی نموده واسامی خودرا در دفتر قید بکنند .

سرقونسولگری اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در شهر تبریز

گوشش روز نامه سینده

یـازان آدملره :

ای بیزه جمال دیوب تحقیر ایدن بی معرفت
ایت کمی یالتاخلانووب ملت ساتان حیوان صفتسنده ناموس یوخ شرافت یوخ اوتانماز بیحیا
فانجیب ساتقین کمی وار سوزلرونده مین ریاگوزلرون کور دور سنون درک ایلمز نور وضیاء
چک گیلن هذیاندان ال یوخدور بوایشده منفعت

ایت کمی یالتاخلانووب ملت ساتان حیوان صفت

هرنه جور اولسا بو عالمده آذربایجانلیام
غیرتیم واردور بوتون دنیا بیلیر وجدانلیامثابت اولموشدور که من سندن رشیدم قانلیام
هورمه گیت ساکت اوتور ونگیلده مه بی تربیت

ایت کمی یالتاخلانووب ملت ساتان حیوان صفت

ای (اولاغدان بیس) .. شیرین دوغمدلیم واردور منیم
پارلادان تاریخلری گون تک ائلیم وار دور منیمبیر یوزین پاک ایلین داشقین سلیم واردور منیم
کیچمیشیندن بیر بیوک محبت یازوب هریرلفت

ایت کمی یالتاخلانووب ملت ساتان حیوان صفت

چوخ تشکر ایلیرم که مطلبی آچدون اوزون ..
ی شرفسیر بی صداقت چوخ مزخرفدور سوزون(طالبم حریته) جان ویر اوزان چیخسین گوزون
هرزمان طعن و ملامت ایلیمیشسوز بی جهت

ایت کمی یالتاخلانووب ملت ساتان حیوان صفت

حقی حفظ ایلوب قانه بو یانسام دا اگر
عیبی یوخدور آرقالوب کیچسین کیجه گلسمین سحریازدیقون تارتان مقاله هیچ کسه ایتمز اثر
ترک ایله بو صحبتی گیت تاپ گلن باشقا صنعت

ایت کمی یالتاخلانووب ملت ساتان حیوان صفت

ئاتوه لعنت سنون ابلیمسه بنزه نا خلف
(خر) دیوب آیا بیزه سیزلر یئدیرتیمردوز علف؟چیمخیروب ایتمه مذمت ایمیدیه ای به سلف
سن کمی مولایه کافی دور بو قدری منقبت ..

ایت کمی یالتاخلانووب ملت ساتان حیوان صفت

(صفویننن) یکسر اعضاسی دوشو بدور جنبشه
عضی بدتر کییلرین فکرین یازیدور (کوششه)دوره مشروطه ده .. امکان ویرو بدور بوایشه
قوی جناب زاده محمد چکنه سالسین خلعت

ایت کمی یالتاخلانووب ملت ساتان حیوان صفت

ای فاشیزمین بیروت قان ایچن جاسوسلاری
بیر بیوک سرحدیمیز وار گیت اوخو قاموسلاریئول ، چالینسین باشون اوستونده اجل ناقوسلاری
عقرب ساخالار سیزه چوللرده ناقوش تعزیت

ایت کمی یالتاخلانووب ملت ساتان حیوان صفت م . بی ریا

معاهده نین مجلس شورای ملی ده

مذاکره ایدیلمه سی حقنده

نظرینه چاندیرساق کفایتدر .

بو آقارلار مجلسده نطق ایدوب

معاهده نین ضدینه دانیشدیقلاری

زمان ، بیله شورا جمهوریتینین ابرانه

نسبتا دوستانه و عدالتلی مناسبات

بسله دیگنی انکاره قادر اولمامشلار .

مثال ایچون گوتوراخ آقای نوبختین

نطقینی : آقای نو بخت نطقینه

دیمشدر که :

- ایران ملتی چوخ یاخشی بیلر

که ، اتحاد جماهیر شوروی پیوسته

ایرانه نظر مودت و دوستلوغی اولموشدر

بیر شخصی که بوسوزلری دیسین

وسونرادا شورا وانگلیس دول معظمه

سی ایله ایران حکومتی آراسیندا

عقد اولونان معاهده نین ایران ایچون

ضررلی اولماسین ادعا ایتمک جامعه

لی هم تعجب تدبیره بیدر و همده شبیهه

سالا بیله ر .

ولواینکه بعضی اشخاص معاهده

نین عقدی باره سینده بیله بیله بی -

اساس فکرلر ابراز ایتمشدر باهمه این

بوتون ایران جماعتی ، بو عهد-

نامه نی تصدیق ایتمشدر .

بو معاهده نامه نین عقد اولونماسی

نتیجه سنده ، ایران دولتی شوروی

و انگلیس کمی دول معظمه ایله بیر

سیرادا عدو نوع بشر اولان خونخوار

فاشیست هیتلر حکومتی ضدینه مبارزه

ده شرفلی موقع اخذ ایتمشدر . اشخاصی

که معاهده نین علیینه تبلیغات نشر ایدیرلر

یقیندر که جامعه مز اولنلارین جاسوسانه

فتنه و فساد لرینه اینانمازلار . بوقبیل

اشخاصین یالانچی فریاد وفغانلاری نا

هیچ کیم باور ایتمز . اولنلارین فریادی

شبهه لی حرکتی و سه سلری هیچ

کیمین توجهنی اخذ اتمز .

ششگلانی

بیر طرفدن شورا جمهوریتلری

اتفاقی وبریطانیای کبیر و طرف دیگردن

شاهنشاه حکومتی ما بین ینده امضاء

ایدیلیمیش اولان عهدنامه نامه نین لایحه

سی مجلس شورای ملی ده مذاکره اید-

یلدیگی زمان ایران دولتین دوربین

وعاقل حکومت زمامدارلاری معاهده

نامه نین له ینده نطق ایراد بویورموش

واونین تصدیق ایدیلمه سیننی تبریک

ایتمشدر .

دولت شوروی همیشه غیر ملت

لرین مستقل و آزاد ترقیه طرف گیتمه-

سی طرفداری اولوب وغیری ملتلرین

استقلالنه حرمت ایتمشدر و بوجتهی

خلق ده تصدیق ایتمشدر

نخست وزیر جناب آقای فروغی

معاهده نامه نین لایحه سیننی تقدیم

ایتمشدر که : « ایرانین بقا واستقلالیتی

تزاری روسیه سی دولتین سایه سنده

بزی مایوس ایدن بیر وضعیتده ایدی .

خداوند عالم ایشلری ایله ترتیبه سالدی

که بزیم یاسمز امیده مبدل اولدی .

گر کدر تصدیق ایتمک که شوروی

حکومتین خارجه سیاستی بزیم ایچون

فائده لی اولموشدر .

جمهوریت شوروینین خارجی

سیاستی و بزیم ایله همسایه لیک علاقه

سی دوستانه و مهربانلق اساسلرینه

باغلیدر . بونکته نی اعضای مجلسدن

غیر آقارلاردا ئوز نطقلر ینده قید

بو یور مو شلار .

جای تاسف بوراسیدر که اعضای

مجلسدن برنیچه آقا ؛ اوضاع بین-

المللین بو گونکی اهمیتینی درک اتمیوب

بو عهد نامه نین هراوج دولت ایچون

مفید و ضروری اولدیقنی باشا دوشمه

مشدر در . بو قسمتی عرض ایدرکن

آقای نوبختین و آقای امیر تیمور کلالی

نین مجلسده کی نطقلرین جامعه نین

سپاسگزاری باکمال احترام از آقایان محترم و دوستان گرامی که در مجلس سوگواری بذل تققد فرموده تشریف آورده و سرفرازمان فرموده اند بدینوسیله نهایت تشکر را عرض و چنانچه در شرفیابی تاخیر حاصل شود بواسطه گرفتاری و تالمات روحی بوده معذورمان خواهند فرمود .

جهنم اولون سيزه ندياراشير بوئندا مال آلاسوز مگر بيلمير سيزه كه
بیر تومنليک مال ايلگرمی تومن اولور بيغديغيز مال لارون گون بگون
قيمتی آرتير.

آذربایجان

مدیر: ع. شبستری	شماره ۲۸ - سال ۱۳۲۰
سرمدیر: ا. شمس	دو شنبه ۲۰ بهمن ماه
عنوان تلگرافی	وجه آبرونمان:
نام آذربایجان	سالیانه ۸۰ ریال
جای اداره: خیابان تربیت کوچه	ششماهه ۵۰ ریال
پناهی و بروی دبیرستان پرورش	
* (ناشر افکار جمعیت آذربایجان) *	

قیمت تک شماره درهه جا: ۵۰ دینار بعد از سه روز در اداره بکریال

روزنامه آذربایجان از طرف یک جمعیت و برای رساندن مرام و بیجامی آذربایجان منتشر میشود و رویه آن لغزج حال گذشته - تنبیس علل ماسک اجتماعی - پیدا کردن راه چاره عملی برای رفع آنها میباشد

خانه از پایند و پیراست خواهد در پند نقش ابرو اسد

هر چند که از چند ماه اخیر باین طرف در اثر پیش آمدهائی سلطنت دیکتاتوری پهلوی بر افتاده و دولت جدید ضلی تشکیل گردید که این دولت ظاهرا خود را طرفدار حکومت دموکراسی معرفی نموده و بعموم افراد ملت اطمینان میدهد که مطابق قانون اساسی و اصول مشروطه صحیح رفتار خواهد نمود ولی متاسفانه عملیات و روش آن تاحال نشان داده است که دولت جدید قصد دارد راهی را که دولت دیکتاتوری سابق می پیسود قدم قدم تعقیب نماید و نه تنها با اصول دموکراسی و قوانین مشروطه وقتی نمی نهد بلکه کاملا بر خلاف آن اصول رفتار مینماید.

لازم است بانظر دقیق و بیطرفانه قضاوت نمائیم که کدام اصول دیکتاتوری است که پهلوی اجرا نموده و دولت جدید آنها را اجرا نینماید؟ و کدام قوانین و امریه ها است که پهلوی بامت تحمیل نموده و دولت جدید مطابق آن قوانین عمل نمیکند؟ آیا یکی از رفتارهای استبدادی پهلوی این نبود که بر خلاف میل افراد ملت عده ای را بعنوان وکیل تعیین نموده و پارلمانی را که علنا دست نشانده او بود بامت تحمیل نماید؟ آیا این نبود که هر چه بخاطر مبارک پهلوی! علاقه می گرفت لباس قانونی پیدا کرده و محض حفظ ظاهر و عوام فریبی در چنان پارلمان سفارشی تصویب میگردد؟ آیا تصویب نامه ها، بخشنامه ها و امریه ها که از امیال شخصی وزراء و اطرافیان پهلوی تراوش میکرد در آن دوره جای قانون را نیگرفت؟

ما از اولیای امور دولت جدید انصاف می طلبیم آیا شماها که سنک آزادی خواهی بسینه زده خود را طرفدار اصول دموکراسی میدانید و برای اغفال ملت و گرفتارنوشته های خود از دموکراسی حرفها کرده و با اتحاد با دول دموکرات نادیده مینمائید کدام يك از اعمال دیکتاتوری سابق را ترك نموده اید؟

آیا شماها نبودید که باز همان وکلای سفارشی دوره پهلوی را بزور و تهدید بر ما تحمیل کردید؟ و با اینکه کلیه افراد ملت بر انتخاب چنین پارلمانی اعتراض مینمودند وقتی بآن اعتراضات نتهادید سهل است معترضین را ماجراجو و اغتشاش طلب نامیدید؟

ما آشکارا میگوئیم اگر پارلمان مطابق اصول دموکراسی و آزادانه انتخاب میگردد امثال نوبخت ها در پارلمان وجود نداشته و به طور حتم تصویب قرارداد تاحال طول نمی کشید. ما بخواهی میدانیم اکثر اولیای امور و وکلای پارلمان همان طرفداران دیکتاتوری و فاشیسم سابق بوده و حال باباس آزادیخواهی در آمده اند و ما میدانیم که تشکیل این پارلمان فقط و فقط برای اینست که قوانین، نظامنامه ها و امریه های دوره دیکتاتوری پهلوی در آن پارلمان از نو تثبیت و تائید گردد.

ما از دولت جدید سؤال میکنیم که اگر قوانین و امریه های دوره پهلوی بر خلاف مصالح ملت و تحمیلی بوده است، حال شما چرا آن قوانین را باز اجرا میکنید؟ اگر شماها حقیقتا می خواهید مطابق قوانین مشروطه رفتار نمائید چرا به تصویب نامه ها و امریه هایی که در پارلمان تصویب نشده و بموجب آنها در دوره پهلوی مالیاتهای گزافی بامت تحمیل میشد از نو ترتیب اثر می دهند؟ در صورتیکه بموجب قانون اساسی اخذ این قبیل مالیاتها قانونی نبوده و ممنوع است. چرا قوانین سابق را که برای خفه کردن آزادی و جلوگیری از مطبوعات بوده مجری میدارند؟ چرا بانتخاب و تشکیل انجمن های ایالتی و ولایتی و بادی که بموجب قانون اساسی تصویب گردیده است اجازه نداده و به تقاضاهای افراد ملت برای تشکیل آنها وقتی نمی نهند؟

ما آشکارا میگوئیم که دولت جدید همان دولت دیکتاتوری پهلوی

فاشیسم چه میگوید؟

چرا دشمن آزادی و تمدن نامیده میشود؟

اگر کسی کتاب « مبارزه من » هیتلر و یا خاطرات هیتلر را بخواند عقیده او را دوباره بروپاگاند می بیند. هیتلر میگوید: « البته بروپاگاند نباید مردمان عالی را مخاطب قرار دهد که بواسطه علم خود مجهولات بسیاری را حل کرده اند. مقصود از بروپاگاند آن است که توجه جماعتها را به بعضی از وقایع معطوف کند و بدین وسیله عظمت آن وقایع را چندین برابر نماید » بهمین نظر بوده است که فاشیست ها مخصوصا از موهوم پرستی ملل شرق استفاده کرده با انتشار خوابها و روایاتی که پیاره علماء و مجتهدین نسبت میدادند، میخواستند مردم مشرق زمین را معتقد نمایند که هیتلر از طرف خداوند مؤید و برگزیده است!! و حتی حیطه این تبلیغات را بقدری وسعت داده بودند که نسبت هیتلر را بساله حضرت محمد میرساندند!! و دروغ باین آشکاری را نیز بتوسط رادیوها بتمام دنیا نشر می نمودند! در صورتیکه مسلم است که هیتلر از نژاد آریائی بوده و عربها که حضرت محمد نیز از میان آنان برخاسته است از نژاد سامی میباشد. علاوه بر اختلاف نژاد بعقیده فاشیست ها نژاد آریائی تنها نژاد عالی و موجد تمدن بوده و سایر نژادها که از آنجمله نژاد سامی است نژاد پست و محکوم باسارت و بندگی میباشد! (مادرین موضوع بعدا مفصلا عقاید فاشیسم را شرح خواهیم داد).

بقیه دارد

از چندی باینطرف مخصوصا از زمانی که جنک خاننا نسوز امروزی در قاره اروپا اولین دفعه از طرف آلمانها شمله ور گردید رادیوهای برلن و مامورین سیاسی آلمان در ممالک شرقی سعی داشتند که با انتشار پاره اخبار و نشر مجلات و یا ایراد خطابه ها چنین وانمود نمایند که دولت آلمان فاشیستی طرفدار آزادی ملل بوده کوشش دارد که از حق آزادی و حیات ملل شرق مخصوصا ملل اسلامی دفاع نمایند. این تبلیغات بطوری شدید بوده و در ملل شرق نفوذ پیدا کرده بوده که اکثریت مردم گفته های آنانرا باور کرده از شنیدن فتوحات آلمان بی نهایت خوشنود می شدند و برای استماع اخبار و گفته های رادیو برلن همدیگر را تشویق و تحریک می نمودند. آنان گفته های رادیو برلن را بمنزله وحی منزل و صحیح پنداشته چنین تصور می کردند که سعادت بشر با نشر و پیشرفت مرام فاشیسم بوده و آزادی آنان بسته به پیروزی فاشیست هاست!!

خوانندگان باید بدانند که این شایعات و افکار جنبه تبلیغاتی داشته و کاملا مخالف حقیقت میباشد چه بطور کلی گفته ها و نوشته هائیکه از منابع تبلیغاتی آلمان تراوش می کنند بمنظور پیشرفت مقاصد سیاسی بوده و مخصوصا برای این انتشار میدهند که بواسطه نشر آن اخبار و شایعات، عوام را فریب داده و بطرف خود جلب نمایند و بدین ترتیب اعمال سیاسی خود را انجام دهند!

داده میگوئیم مادامیکه اساس دیکتاتوری منهدم نشده و بجای آن تشکیلاتی موافق اصول دموکراسی بر قرار نگردد، تظاهرات و نقش بندیها ابدتا تاثیری در اصلاح حال ملت نداشته و این ملت بیچاره هرگز روی راحتی نخواهد دید.

است که بمنظور عوام فریبی اسم خود را عوض نموده و ماسک آزادیخواهی روی خود کشیده است و ما حاضریم مدعای خود را بعموم افراد ملت ثابت نمائیم. و عانی میگوئیم ما تا آخرین نفس مخالف دیکتاتوری و فاشیسم بوده وزیر بار قوانین دیکتاتوری نخواهیم رفت و کلیه افراد ملت را مخاطب قرار

آذربایجان دیلین احیاسی

یولوندا بیزه یاردیم ایدن بویوک کشیلره تشکر

هر ملتین دلی اوملتین بابالاری- ندان قالمش مقدس بیر ودیعه دور. انسان هرئولکه ده یاشاسا وهر توپراقا قدم قویسا بلاختیار بو عزیز ودیعه نین حفظنده چالشاجاق. چوق گورونوب درکه بیر آدام اوزون ئیللر، اوز آتا یوردوندان کناره دوشوب، مجبوریت آلتندا اجنبی تورپاغندا یا شاماغا باشلادیغی حالدا، نه زمانین تاثیر و نه مکانین دکیشلمه سی آنا دیلین علاقه سنی اونون خاطریندن سیلمه گه قادر اولمیوبدر. مخصوصا تائر لر و تالمیر استیلاسی آلتندا بو علاقه داها شدت تاپوب، داها بیر سارسیلماز اراده ایله ابراز اولونوبدر.

وطن دن آیری قالدقی حالدا، اوزون ئیللردن صونرا آنا دیلنده ادا اولموش جمله لر انسانین قولاغندا اورگی آلان موسیقی نغمه سی کبی تاثیر ایدر، ایندی سیز تصور ایلیون که بیر ملتی ئوز ئولکه سنده، تضییق آلتندا ئوز آنا دیلنده یازماق اوخوما. قدان محروم قویماق وزورونان بیر آیری دلی اونون آغزنا سوخماق نه قدر انصافسزلق ایستر!

فکر ایلیون اوزون ئیللر بویو بیز آذربایجانیلار آنا دیلنده یازوب اوخوماقدان محروم قالمشوق؛ حتی رسمی بیرلرده آنا دیلله تکلم ایتمک برنوع اسکیک لیک سایلردی!

بیر آز بوایشین اطرافندا دوشو- ننده آدامین اوره گی اود توتوب یانور؛ بوسبیه گوره بیز آذربایجان لیلارون مظلوم اولادن اقل کن یدی ئیل عزیز عمری آنا دیلندن سوای بر آیری دیل تحصیلنده مصرف اولوب بوشا کیدیر ایدی. بوشاگتمگی اوندان اوتری ایدی که بو مدتدن صونرا گنه ده او یاد دلی گر کی صورتده او گرنمک ممکن دکلدی. اگر همان اولمنجی ئیللرده آنا دلی مکتبیریمزده رایج اولسا ایدی ایکی ایلین مدتده یاخشی

اوخویوب یازماقی او گرنیردی. قالان ئیللری علوم و کمالات تحصیلنده صرف ایده جکدی. بو فشارین نتیجه سنده بزم قریحه صاحبی یازیچی لاریمز و قدرتلی شاعرلریمز اسیر، دلی باغلی بلبل کبی قفسین گوشه سنده ملول ملول باخوب نغمه سویله مگه داها قدرت. لری یوقودی! سگز قرن بوندان قاباق بویوک شاعریمز نظامی بو فشارین آجسین ئوز لیلی مجنون منظومه سی مقدمه سنده نچه مؤثر بیت ده تقریر ایلر. شیروان شاه نظامی به لیلی مجنونون حزین سرگذشت نین ئوز جانلی شعر لرایله شرح وره سینی امر ایلر بو قیدیلکه که شعرلر نظامی نین آنا دیلنده اولمیوب فارسیجا انشاد اولونسون. نظامی، او جلیل القدر شاعر داستانی فارسی جا تنظیم ایله دیگی حالدا ئوز آنا دیلن حقیر سایلوب متروک قالمغندان اوره گنده تولید اولونموش تائر لری ابراز اتمکیندن چکنمیر:

چون حلقه شاه یافت گوشم
از دل بدماغ رفت جوشم
کس محرم نه که راز گویم
آن قصه بشرح باز گویم
لیکن چه کنم هوادورنگ است
اندیشه فراخ وسینه تنک است
بو شعرلرین معنی سی بیله در:

چوق قولوق حلقه قولاغما
تاخیلدی، اسارته بویوب قویدوم؛
او وقت تاثیرین شدتیندن، یانان اوره گمین جوشغون قانی باشما قالدی.
بیر کیم سه تا پمادیم روحی تضییقه سالان بودردی آچوب سویلیه یم.
نه چاره ایدیم دنیا ایگی یوزلیدی،
بو آغیر تکلیف سینه مین قفسین فکر مین اوجا اوچان قوشون چوق تنک ایلیوبدر
اوزون ئیللر بویو بیز آذربایجان-
لیلارن وضعیتنی دوغرودان دوغریه،
علاقه لی بیر آنانین حالینه بنزیردی
که زوریله ئوز عزیز بالاسن الیندن

اولماز .

اگر بايقوشلار نؤتمزسه امينم که بو گلشنده گولومسر بو کونول ملکی، وطن ملکی خراب اولماز اگر باغلا نسا زنجيره اياقلاز، ال لر البته غمین، دردين الندن بو بدننه تره تاب اولماز اگر تورپاق گورو نمزسه قزل بیر لاله رنگنده بوتون عالم، بوتون تاریخ بیلیر که انقلاب اولماز اورک دولماز سا خلقین، بولکه نین دردیله دوزدور بو دیمز شاعر اورکلر یاندیران سوزلر، کتاب اولماز قان ایچمزسه، جان آلاماز شرفسزلر بو آیدندر وطن اولدلا نماز اولداردا اورک یانماز، کباب اولماز سلیمان سن بیلرسن که بوتون ملت کونول ویرسه کونولر غمله دولماز هیچ، املر هیچ سراب اولماز سلیمان حکمت

محترم آذربایجان روز نامه

سین مدیرینه

بو موقعده که آذربایجان اهلی درد ایله دولی اولوب دیمگه آزاد در البته هرکس اوز اوره گنین دردینی یازوب جماعته ایشیتدیره. بلی خواهش ایدرم بو نچه کلمه نی روز نامه ده یازاسیز چونکه دولت ایشچیلرینه حقوق ایکی برابر و بولر اما تبریز طهران خط فعله لرین هیچ یاده سالان اولمیوبدر که من و

آلوب اوندان اوزاق بیر یرده اشکنجه آلتندا محو اتمگه چالیشیلار. مقابلنده قومشونون اوشاغنی اونا تحمیل ایلیوب تهدید یله اوننی بسلمه گه امر ایدیلر!

بو بیچاره آنانن اوره گنده آلو- لانان اودنه قدر شدتلی اولسا ئوز مقدس دیلندن محروم قالمش بیز آذربایجان لیلارن روحانی اشکنجه سی اوندان اسکیک دکلدی!

اما بیرگون اولدی که آزادلق نسیمی بو توپراقن یاتا نلارنا، اسیر- لرینه ینی بیر جان کتیردی. اگر ایستر سیز بزم اوره گیمزی چولقا یان شادلقین درجه سین آنایاسز بو آنانن شادلقین نظره کتیرون که اوزون ئیللردن صونرا ئوز عزیز بالاسنی اولدی اوره گنه سقماقا موفق اولوبدر.

ح - حق دیهن

دورت یوز نفر عمله یای فصلینه دهخوار قان چولینده آغیر زحمتا دوزوب و ایشیلوبلر بوش آئیر مدتنده اونلارین قالان بیر ویا ایله آیلیق مزدلری هنوز یتیشمیوبد بر آدم بو فکرده دگل که فعله ار قوه سنی گونده بش قرانه ساتوبدر اوزی وعائله سی گذران ایله سیر ایشین مقابلنده فعله لر بو وقته قا بردیناره صاحب دکلر.

علی منصوری

اورمی دان گلنی مکتوب

محترم روز نامه آذربایجان مدیریند؛ آشاغیدا کی یازدیقم تشکر نامه؛ قید اولونماسنی رجا ایدرم.

بو نیچه گونده اورمیه شهرینا بعضی فکری فاسد اشخاص طرفند یالان شایعات بورا خمالارینه گور اورمیه چقنده انتشار تاپمشدیر اساسا تکذیب اولنور.

حال حاضرده اورمیه ولایتند کورد، ارمنی، یهودی و بتون ارومیه اهلی بیر روح حکمنده اتحاد و اتقاز سایه سنده الاله و یروب آسایش ایله یاشاماغا مشغولدلار من ایس اوزمه وظیفه بیلوب قلبا اوز اظهار تشکرلرمی اورمیه ده اتحاد اتقاز سایه سنده یاشیان عزیز وطنداش لارما تقدیم ایدیرم.

حسن رسول اوغلی

اوز ناموسلی ملتیه

غفلت یوخوسوندان اویان ای ملت هشیار
 دنیایه باخوب غیرت ایله اولما داخی خوار
 قارداشلارون اینجیتمه ده بیخ باشوه یکسر
 آنلات اولاری حقلرینه ایله خبردار
 ملتووی ساخلا امان دور اوز الوند
 اوز ملتوه اولکلن هر یاندا هوا دار
 آذربایجان ملتین وار دیلی قارداش
 یازدا ، اوخودا اوز دیلو ویله ایله گفتار
 اوز ملتوون یاخشی پیسی اولسا سنون دور
 باس باغرو و اول اولارا هر یرده وفا دار
 بیزار هامی بو یرده دوغولدوق آنا میزدان
 بیرقان دو لانور بزده ، بونون سیرینی آختار
 هر کیم که بو تویرا قدا یا شیر قارداشهیز خور
 ایستر اولا هر رنگه ، اول در دینه غمخوار
 تحقیر ایلمه کیمسه یه اطرافووه بیر باخ
 گوز دور سنه هر گوشه ده مین دشمن غدار
 هر یاندان دولان، ملتین آسایشین آختار
 آسایشی کیم یوزسا اونا اولمه خریدار
 ظلم ایتمه کلن قارداشو و نسا خلف اولما
 یوخسا تپاجق ال بیزه هر عصرده اشرار
 کیم قویسا قرانلو قدا سنی ایتگیله نابود
 ایتمه اوزووه دشمنوی محرم اسرار
 اللش کیجه گوندوز اوزووه نام و نشان آل
 دنیا بوله تا اینکه بو ملت ده نه لر وار
 دشمن لریمیز چوخ چالیشیر تفرقه سالسین
 قارداشلار آراسیندا یقین دور اولاجاق خوار
 بو یر قوجامان شیر لرین مسکنی دور بیل ؛
 بیر تار ، داغیدار دشمنینی ، ایتیمون آزار
 آمالیمزین ضدینه کیم بیر قدم آتسا
 بولسون اولاجاق منزلی آخردا سر دار
 اوز ملتیمون باشینه شوقیله دولاننام
 پروانه کیمی آختاریرام فرصت دیدار
 هلال

تاج زردن تاکه آیریدی دماغ پر غرور
 پایمال اولدی تیک لرده سر سرداره باخ
 من فقیره امیر قیلوموشدی سیاست ایتمه
 ساخلیان مظلومی ظالمدن اودم غفاره باخ
 قورتاران اندیشه دن آهنگر بیچاره نی
 دوندون بیر آنده مدماری سن مسماره باخ
 عبرتایت آقا محمد خاندن ای کمتر گدا
 تا حیاتون وار ایکن نه شاهه ، نه خونکاره باخ
 باش گوتور بو اهل دنیادن ایباخ دوتدوقچاقاش
 نه قیزا ، نه اوغلانا ، نه دوسته ، نه یاره باخ
 واقفا گوز یوم جهانین باخما خوب وزشته
 یوز چورور آل عبایه احمد و مختاره باخ
 بقیه سی وار

خلق آراسیندا مثل وار دیرلر
 «هر اوخویان ملا پناه اولماز»
 بومثل ، آذربایجانلیلارین شیرین
 دیلی شاعری ، عقلی و جسارتلی دولت
 خادمی ملا پناه واقف حقیقده دیلمشدر
 واقف قازاق ناحیه سینده ۱۲ نجی عصر
 هجریده دنیایه گلمش بیر شاعر در شاعرین
 آدی پناه ، آتاسینین آدی مهدی آقا
 تخلصی ایسه واقف در
 واقف عصرینین بیایکلی ، غلامی
 اراده لی سیماسی اولموشدور . بونون
 ایچوندر که او عمرنین آخربنه کیمی
 قاراباغ خانی ابراهیم خانین یانیندا
 وزیرلیک وظیفه سیننی ایفا ایتمشدر .
 واقف عقلی ، استعدادی ایله برابر
 چوخ جسارتلی بیر شخص اولموشدر
 ایران حاکم لریندن آقا محمد شاه
 قاجار انسان کله لریندن قله لر تشکیل
 ویروب نولکه لری ویران قویوب ئوز
 اوردوسونی قره باغ خانایقینن اوستنه
 چکمیشدی . ابراهیم خان ملا پناه
 واقفین مصاحتی ایله شیشه قلعه سنی
 محکم له دیب ، قانلی اشغال اردوسونا
 تسایم اولموردی .
 آغا محمد شاه بو شعری یاز -
 دیروب بیر اوخون او جونا باغلا تدرمش
 وشیشه قلعه سینین ایچنه آتدرمشدی
 زمنجیق فلک سنک فتنه میبارد
 تو ابلیانه نمودی میان سنک قرار
 ابراهیم خانین آداملاری شعری
 کتیروب ملا پناهه ویرمشار . ملا پناه
 شعرین جوانینی یازوب و اوخون او جونا
 باغلا تدیروب و آقا محمد شاهه چاتدرماق
 ایچون قلعه دن کناره آتدیرمشدر :
 گرنگهدار من آنست که من میدانم
 شیشه را در بغل سنک نگه میدارد
 آقا محمد شاه اوتوز اوچ گون
 شیشه نی محاصره ده ساخلادی آخرد
 بیر نتیجه چخمادیقنی گوروب قاراباغی

ای ودادی گردش دوران کجرفتاره باخ
 روز گاره قیل تماشا کاره باخ ، کرداره باخ
 اهل ظلمی نجه بر باد ایلدی بیر لحظه ده
 حکم عادل پادشاه قادر و قهاره باخ
 صبح سوندی شب که خلته قبه ایدی بیر چراغ
 کیجه که اقبالی گور ، گوندوزده کی ادباره باخ

ترك ایتمشدر .
 قاجار نسلین قانلی بانسی
 آقا محمد شاه خواجه هجری ۲۱۱ نجی
 سنده ایکنجه دفعه شیشه قلعه سنه
 هجوم ایتمش و بو دفعه مجاربه لر
 نتیجه سینده ضعیف دوشموش اهالینن
 طاقت سز لیگندن و ابراهیم خانین
 قاچماغیندان استفاده ایدوب شیشه نی
 تحت تصرفه کتیرمشدی .
 دشمنین امانسیر وقان ایچن
 اولماسینی بیله بیله واقف وطن ترک
 ایتیموب شیشه ده قالمیشدی . آقا
 محمد شاه اونی حبس ایتدیرمش وقتلنه
 حکم ویرمشدی . لکن بوتون بو -
 ظلمه دوزن واقف قانلی پادشاهه
 بو یون اگمه مشدی .
 شیراز دا یوزمین لر له اهالینین
 گوزونه میل چکدیرن بوتون ایرانی
 قانلی بیر قتلگاهه چویرن ، گوزل
 گرجستانین تاریخی شهری اولان
 تفلیسی یاندیروب کول ایلین بو خواجه
 پادشاه آنجاق آذربایجاندا ، کور اوغلی
 لار وستار خانلار ایتدیرن نولکه ده
 جزاسینه چاتدی .
 قان ایچمکن دویمایان بو
 عصرینین هیتاری بیر جمعه گونی
 غضبه نمش و صبح یعنی شنبه گونی
 قاراباغ اهالیسنن کسيلمش باشلاریندان
 داغ قالاغی قایتدیر اجاغنی سویله مشدی
 آقا محمد خواجه امر ایتمشدی
 که بو کله لرون ذروه سینده ملا پناه
 واقفین باشی قویولسون .
 لکن غدار شاه ئوز منحوس
 آرزوسونا چاتمادی ، همین ایکی نفر
 قاراباغلی شاهین اوز باشین یورغان
 دوشکده کسوب مظلوملاری اونون
 ظلمیندن خلاص ایلدیلر
 شاهون ئولوموندن صورنا واقف
 حبسندن آزاد ایدیلمش و ئوز دوستی ملا
 ودادی ادلی شاعره بو شعری یازمیشدی :

سوگیلی آذربایجان شاعریمز = معجز شبستری

بی نظیر شاعر شبستری تن ادبیاتندن بر نمونه

باری دونن بو وقت کچیردیم بر ایندن (۱) دوشدی گوزوم او سمتده بریکس عوزته بیماریدی ، غریبیدی ، بی اختیاریدی محتاجیدی دوا به ، غذایه ، حمایته من مضطرب باخاردیم او جانلی جنازه بر پارچه تخته تک قوروموشدی ایاخلاری زلفین ایلوب تقاب سارالموش عذارینه شکلی بیان ایبردی که بو بر عزیزمش هر کس او نا باخایدی دیردی حیاتی بوخ ناگه کتیردی هوشه او نی تا قاناق سسی (معجز) بوسس ندوریدی باخدم دیدم که هیچ بر باخندی حسرتیله گنه یومدی گوزلرین (۱) شبستر قصبه سینون بیر محله سیدر

نگار خانه سید عرب

درصد است سریالهایی ادبی و اخلاقی باگراور های رنگا رنگ انتشار دهد برای هموطنان عزیز جمع آوری سریالهای مزبوررا توصیه می نمائیم این سریالها بنام یادگاری سید عرب انتشار خواهد یافت .

ص.س امضاسنین صاحبندن

تمنی اولنور اوز صحیح امضاسینی و آدرسینی یازیلارینین اشاقاسینده یازسینلا تا او یازیلارا اقدام اولسون .

ورسید دریافت دارند و مزایده حضور هم در ساعت یلک بعد از ظهر روز پنجشنبه ۲-۳-۱۳۲۱ در آدرس فوق مدیر تصفیه بعمل خواهد آمد و راجع بفروش اثنائیه در روز چهارشنبه ۲-۲-۱۳۲۱ ساع یلک بظهر مانده در تبریز در سرای امیر طالبین حضور بهم رسانند پس از رؤیت اثنائیه بطور مزایده بفروش خواهد رسید توضیح اینککه ۱ فروش تماما نقدی انجام خواهد یافت ۲- اموال فو الذکر رهن نیست ۳- تمام تشریفات قانونی قبلا بعمل آما مدیر تصفیه امور ورشکستگی تجارخانه هایق و آشوت آفتانیدیلد عضو ناظر ابراهیم علیزاده احمد برادران

تبریز بتاريخ ۲۵/۱۰/۲۵ آگهی شماره ثبت فرهنگ ۲۷
در اثر ورشکستگی آقایان آفتانیدیلدانس اموال منقول و غیر منقول تجارخانه ایشان را برای استهلاك طلب ارباب طلب بشرح مفصله زیر بطور مزایده بفروش میرسد :

۱- دو سهم مشاع از هفت سهم تمامی وهمگی شش دانگ یکدستگاه عمارت مشتمله بر اندرونی و طویله و آشپزخانه واقعه در بخش ۷ تبریز در دربند مسیو جمال در تحت پلاکهای شماره ۲۷/۲۱۸۹۳ که ورثه مالکیت آن در دفتر املاک تبریز تحت شماره ۱۹۶/۴۹۷ در ۲۴-۲-۱۳۱۱ صادر شده . حد اقل مزایده شروع خواهد شد از ۳۰۰۰۰ ریال

۲- دو سهم مشاع از یازده سهم تمامی وهمگی شش دانگ باغ مشجر و محصور معروف است (به تپه لی باغ) واقعه در بخش دو شهر مراغه در کوچه قم تپه در تحت پلاک شماره ۳۱۴ (به ثبت داده نشده) حد اقل مزایده شروع خواهد شد از ۸۰۰۰۰ ریال

۳- دو سهم مشاع از یازده سهم دو دانگ از جمله شش دانگ مشاع سرای ملکم پلاک شماره ۳۲۲ و بانضمام دو سهم مشاع از یازده سهم دو دانگ از جمله شش دانگ مشاع مغازه های متصله به سرای مزبور و طرف دیگر خیابان واقعات در بخش یک مراغه در تحت پلاکهای شماره : ۱۸۷۰ و ۱۸۷۱ و ۱۸۷۲ و ۱۸۷۳ و ۱۸۷۴ و ۱۸۷۵ و ۱۸۷۶ و ۱۸۷۷ و ۶۵۸۵ و ۶۵۸۴ (املاک مزبور به ثبت نرسیده است)

حد اقل مزایده شروع خواهد شد از ۱۰۰۰۰ ریال
۴- دو سهم مشاع از یازده سهم تمامی وهمگی شش دانگ یکباب کاروانسرای مخروبه و متروکه واقعه در قصبه ضیاء آباد از توابع قزوین (به ثبت نرسیده است)

حد اقل مزایده شروع خواهد شد از ۸۰۰ ریال
۵- اثنائیه تجارخانه ورشکستان عبارت است :

صندوق آهنی چهار عدد حد اقل مزایده هر یک شروع خواهد شد از ۴۰۰ ریال
قیان با وزنه های یک عدد " " " " ۵۰۰
میز تحریر کهنه شکسته قدیم ساخت ۲ عدد " " " " ۵۰
صندوق تخته کهنه سه عدد " " " " ۲۰
اشکاف کهنه ساخت برای مکتوب و غیره ۱ عدد " " " " ۵۰
منگنه قوییه آهنی یک عدد " " " " ۵۰
سماور برنج مستعمل ساخت تبریز " " " " ۴۰
یکدستگاه تاقون مستعمل ساخت قدیم " " " " ۳۰
یک عدد صندل شکسته " " " " ۲۰
یکدستگاه اسباب تحریر مستعمل " " " " ۲۰
طاس خالی کهنه ۴ عدد " " " " ۲
طالبین میتوانند پیشنهادات خود را نسبت بخیرید املاک در پاکتهای سر بسته در سرای حاجی سید حسین کهنه به احمد مبرز برادران (مدیر تصفیه) الی دوشنبه ۳۱ فروردین ماه ۱۳۲۱ تسلیم

آذربایجان

مدیر: ع. شبستری
 سردبیر: ا. شمس
 عنوان: تلگرافی
 نامه آذربایجان
 شماره ۲۸ - سال ۱۳۲۰
 دو شنبه ۲۰ بهمن ماه
 وجه آبونمان:
 سالیانه ۸۰ ریال
 ششماهه ۵۰ ریال
 قیمت تک شماره در هر جا: ۵۰ دینار بمداز سه روز در اداره بکریال
 (ناشر افکار جمعیت آذربایجان)

روزنامه آذربایجان از طرف یک جمعیت برای تبلیغ آزادی و برابری در تمام آذربایجان منتشر میشود و رویه آن تشریح حال گذشته - تشخیص علل مفاسد اجتماعی - پیدا کردن راه چاره عملی برای رفع آنها میباشد

خارج از بلایند و برائیت خوارچه در بند قشش آتوانست!

هر چند که از چند ماه اخیر باین طرف در اثر پیش آمدهائی سلطنت دیکتاتوری پهلوی بر افتاده و دولت جدید نفلی تشکیل گردید که این دولت ظاهرآ خود را طرفدار حکومت دموکراسی معرفی نموده و بعموم افراد ملت اطمینان میداد که مطابق قانون اساسی و اصول مشروطه صحیح رفتار خواهد نمود ولی متأسفانه عملیات و روش آن تاحال نشان داده است که دولت جدید قصد دارد راهی را که دولت دیکتاتوری سابق می پیوسته قدم بقدیم تعقیب نماید و نه تنها با اصول دموکراسی و قوانین مشروطه واقعی نمی نهد بلکه کاملاً بر خلاف آن اصول رفتار مینماید.

لازم است بانظر دقیق و بیطرفانه قضاوت نمائیم که کدام اصول دیکتاتوری است که پهلوی اجرا نموده و دولت جدید آنها را اجرا مینماید؟ و کدام قوانین و امریه ها است که پهلوی بامت تحمیل نموده و دولت جدید مطابق آن قوانین عمل نمیکند؟ آیا یکی از رفتارهای استبدادی پهلوی این نبود که بر خلاف میل افراد ملت عده ای را بعنوان وکیل تعیین نموده و پارلمانی را که علانداست نشاندند او بود بامت تحمیل نماید؟ آیا این نبود که هر چه بخاطر مبارک پهلوی! علاقه میگرفت لباس قانونی پیدا کرده و محض حفظ ظاهر و عوام فریبی در چنان پارلمان سفارشی تصویب میگردد؟ آیا تصویبنامه ها، بخشنامه ها و امریه ها که از امیال شخصی وزراء و اطرافیان پهلوی تراوش میکرد در آن دوره جای قانون را نمیگرفت؟

ما از اولیای امور دولت جدید **افصاف می طلبیم** آیا شماها که سنک آزادی خواهی بسینزده خود را طرفدار اصول دموکراسی میدانید و برای اغفال ملت در گفتار و نوشته های خود از دموکراسی **مریفها کرده** و با اتحاد با دول دموکرات **مادها مینمائید** کدام يك از اعمال **دیکتاتوری** سابق را ترك نموده اید؟

فاشیسم چه میگوید؟

چرا دشمن آزادی و تمدن نامیده میشود؟

اگر کسی کتاب « مبارزه من » هیتلر و یا خاطرات هیتلر را بخواند عقیده او را درباره پروپاگاندا می بیند. هیتلر میگوید: « البته پروپاگاندا نباید مردمان عالمی را مخاطب قرار دهد که بواسطه علم خود مجهولات بسیاری را حل کرده اند. مقصود از پروپاگاندا آن است که توجه جماعت را به بعضی از وقایع معطوف کند و بدین وسیله عظمت آن وقایع را چندین برابر نماید » بهمین نظر بوده است که فاشیست ها مخصوصاً از موهوم پرستی ملل شرق استفاده کرده با انتشار خوابها و روایاتی که پیاره علماء و مجتهدین نسبت میدادند، میخواستند مردم مشرق زمین را معتقد نمایند که هیتلر از طرف خداوند مؤید و برگزیده است!! و حتی حیطة این تبلیغات را بقدری وسعت داده بودند که نسبت هیتلر را بسلاله حضرت محمد میرساندند!! و دروغ باین آشکاری را نیز بتوسط رادیوها بتمام دنیا نشر می نمودند! در صورتیکه مسلم است که هیتلر از نژاد آریائی بوده و عربها که حضرت محمد نیز از میان آنان برخاسته است از نژاد سامی میباشد. علاوه بر اختلاف نژاد بعقیده فاشیست ها نژاد آریائی تنها نژاد عالی و موجد تمدن بوده و سایر نژادها که از آنجمله نژاد سامی است نژاد پست و محکوم باسارت و بندگی میباشد! (مادرین موضوع بعداً مفصلاً عقاید فاشیسم را شرح خواهیم داد).

از چندی باینطرف مخصوصاً از زمانی که جنک خانمانسوز امروزی در قاره اروپا اولین دفعه از طرف آلمانها شعله ور گردید رادیوهای برلن و مامورین سیاسی آلمان در ممالک شرقی سعی داشتند که با انتشار پاره اخبار و نشر مجلات و یا ایراد خطابه ها چنین وانمود نمایند که دولت آلمان فاشیستی طرفدار آزادی ملل بوده کوشش دارد که از حق آزادی و حیات ملل شرق مخصوصاً ملل اسلامی دفاع نماید. این تبلیغات بطوری شدید بوده و در ملل شرق نفوذ پیدا کرده بوده که اکثریت مردم گفته های آنانرا باور کرده از شنیدن فتوحات آلمان بی نهایت خوشنود می شدند و برای استماع اخبار و گفته های رادیو برلن همدیگر را تشویق و تحریک می نمودند. آنان گفته های رادیو برلن را بمنزله وحی منزل و صحیح پنداشته چنین تصور می کردند که سعادت بشر با نشر و پیشرفت مرام فاشیسم بوده و آزادی آنان بسته به پیروزی فاشیست هاست!!

خوانندگان باید بدانند که این شایعات و افکار جنبه تبلیغاتی داشته و کاملاً مخالف حقیقت میباشد چه بطور کلی گفته ها و نوشته هائیکه از منابع تبلیغاتی آلمان تراوش می کنند بمنظور پیشرفت مقاصد سیاسی بوده و مخصوصاً برای این انتشار میدهند که بواسطه نشر آن اخبار و شایعات، عوام را فریب داده و بطرف خود جلب نمایند و بدین ترتیب اعمال سیاسی خود را انجام دهند!

است که بمنظور عوام فریبی اسم خود را عوض نموده و ماسک آزادیخواهی روی خود کشیده است و ما حاضریم مدعای خود را بعموم افراد ملت ثابت نمائیم. و عانی میگوئیم ما تا آخرین نفس مخالف دیکتاتوری و فاشیسم بوده و زیر بار قوانین دیکتاتوری نخواهیم رفت و کلیه افراد ملت را مخاطب قرار

داده میگوئیم مادامیکه اساس دیکتاتوری منهدم نشده و بجای آن تشکیلاتی موافق اصول دموکراسی بر قرار نگردد، تظاهرات و نقش بندیها ابدانائیری در اصلاح حال ملت نداشته و این مات بیچاره هرگز روی راحتی نخواهد دید.

آذربایجان دیلین احیاسی

یولوندا ییزه یاردیم ایدن بویوک کشیلره تشکر

هر ملتین دیلی اوملتین بابالاری- ندان قالمش مقدس بیر ودیعه دور. انسان هرئولکه ده یاشاسا وهر توپراقا قدم قویسا بلااختیار بو عزیز ودیعه نین حفظنده چالشاجاق. چوق گورونوب درکه بیر آدام اوزون ئیللر، اوز آتا یوردوندان کناره دوشوب، مجبوریت آلتندا اجنبی تور پاغندا یا شاماغا باشلادیغی حالدا، نه زمانین تاثیری و نه مکانین دکیشلمه سی آنا دیلین علاقه سنی اونون خاطریندن سیلمه گه قادر اولمیوبدر. مخصوصا تاتر لر و تاملر استیلاسی آلتندا بو علاقه داها شدت تاپوب، داها بیر سارسیلماز اراده ایله ابراز اولونوبدر.

وطن دن آیری قالدقی حالدا، اوزون ئیللردن صونرا آنا دیلنده ادا اولموش جمله لر انسانین قولاغندا اورگی آلان موسیقی نغمه سی کبی تاثیر ایدر، ایندی سیز تصور ایلیون که بیر ملتی ئوز ئولکه سنده، تضییق آلتندا ئوز آنا دیلنده یازماق اوخوما. قدان محروم قویماق وزورونان بیر آیری دیلی اونون آغزنا سوخماق نه قدر انصافسوزلوق ایستر!

فکر ایلیون اوزون ئیللر بویو ییز آذربایجانیلار آنا دیلنده یازوب اوخوماقدان محروم قالمشوق؛ حتی رسمی یرلرده آنا دیلیله تکلم ایتمک برنوع اسگیگ لیک سایلردی!

بیر آز بوایشین اطرافندا دوشو- ننده آدامین اوره گی اود توتوب یانور! بوسیه گوره ییز آذربایجان لیلارون مظلوم اولادن اقل کن یدی ئیل عزیز عمری آنا دیلندن سوای بر آیری دیل تحصیلنده مصرف اولوب بوشا گیدیر ایدی. بوشا گتمگی اوندان اوتری ایدی که بو مدتدن صونرا گنه ده او یاد دیلی گرکی صورتده او گرنمک ممکن دکلدی. اگر همان اولمنجی ئیللرده آنا دیلی مکتبلریمزده رایج اولسا ایدی ایکی ایلیین مدتده یاخشی

اوخویوب یازماقی او گرنیردی. قالان ئیللری علوم و کمالات تحصیلنده صرف ایده جکدی. بو فشارین نتیجه سنده بزیم قریحه صاحبی یازچی لاریمز و قدرتلی شاعرلریمز اسیر، دیلی باغلی بلبل کبی قفسین گوشه سنده ملول ملول باخوب نغمه سویله مگه داها قدرت- لری یوقودی! سگزقرن بوندان قابق بویوک شاعریمز نظامی بو فشارین آجسین ئوز لیلی مجنون منظومه سی مقدمه سنده نیچه مؤثر بیت ده تقریر ایلر. شیروان شاه نظامی به لیلی مجنونون حزین سرگذشت نین ئوز جانلی شعر لرایله شرح ورمه سینی امر ایلر بو قیدیلکه شعرلر نظامی نین آنا دیلنده اولمیوب فارسجا انشاد اولونسون. نظامی، او جلیل القدر شاعر داستانی فارسی جا تنظیم ایله دیگی حالدا ئوز آنا دیلین حقیر سایلوب متروک قالمغندان اوره گنده تولید اولونموش تاتر لری ابراز اتمگیندن چکنمیر:

چون حلقه شاه یافت گوشم
از دل بدماغ رفت جوشم
کس محرم نه که راز گویم
آن قصه بشرح باز گویم
لیکن چه کنم هوادورنک است
اندیشه فراخ و سینه تنک است
بو شعرلرین معنی سی بیله در:

چوق قوللوق حلقه قولاغما
تاخیلدی، اسارته بویون قویدوم؛
او وقت تاثیرین شدتیندن، یانان اوره گمین جوشغون قانی باشما قالدی.
بیر کیم سه تا پمادیم روحی تضییقه سالان بودردی آچوب سویله یسم.
نه چاره ایدیم دنیا ایکی یوزلیدی،
بو آغیر تکلیف سینه مین قفسین فکر مین اوجا اوجان قوشوناق چوق تنک ایلیوبدر
اوزون ئیللر بویو بز آذربایجان- لیلارن وضعیتی دوغرودان دوغریه،
علاقه لی بیر آنانین حالینه بنزیردی
که زوریله ئوز عزیز بالاسن لیندن

اولماز .

اگر باقوشلار نوتمزسه امینم که بو گلشنه گولومسر بو کونول ملکی، وطن ملکی خراب اولماز اگر باغلانسا زنجیره ایساقلار، ال لر البتسه غمین، دردین اللدن بو بدنه ذره تاب اولماز اگر تورپاق گورو نمزسه قزل بیر لاله رنگنده بوتون عالم، بوتون تاریخ بیلیر که انقلاب اولماز اورک دولمازسا خلقین، بولکه نین دردیله دوزدور بو دیمز شاعر اورکلر یاندیران سوزلر، کتاب اولماز قان ایچمزسه، جان آمازسا شرفسزلر بو آیدندر وطن اولدلانماز اولدلاردا اورک یانماز، کباب اولماز سلیمان سن بیلسن که بوتون ملت کونول ویرسه کونولر غمله دولماز هیچ، املر هیچ سراب اولماز سلیمان حکمت

محترم آذربایجان روز نامه

سین مدیرینه
بو موقعه که آذربایجان اهلی درد ایله دولی اولوب دیمگه آزاد در البته هرکس اوز اوره گنین دردینی یازوب جماعته ایشیتدیره - بلر خواهش ایدرم بو نیچه کلمه نی روز نامه ده یازاسیز چونکه دولت ایشچیلرینه حقوق ایکی برابر و برابر اما تبریز طهران خط فعله لرین هیچ یاده سالان اولمیوبدر که من و

آلوب اوندان اوزاق بیر یرده اشکنجه آلتندا محو اتمگه چالیشیلار . مقابلنده قومشونون اوشاغنی اونا تحمیل ایلیوب تهدید یله اونو بسلمه گه امر ایدیلر!

بو بیچاره آنانن اوره گنده آلو- لانان اودنه قدر شدتلی اولسا ئوز مقدس دیلندن محروم قالمش بز آذربایجان لیلارن روحانی اشکنجه سی اوندان اسگیگ دکلدی!

اما بیرگون اولدی که آزادلق نسیمی بو توپراقن یاتانلارنا، اسیر- لرینه ینی بیر جان گتیردی. اگر ایستر سیز بزیم اوره گیمیزی چولقا یان شادلقین درجه سین آنلایاسز بو آنانن شادلقین نظره گتیرون که اوزون ئیللردن صونرا ئوز عزیز بالاسنی اولدی اوره گنه سقماقا موفق اولوبدر .

ح - حق دیهین

دورت یوز نفر عمله یای فصلینده دهخوار قان چولینده آغیر زحمتلره دوزوب و ایشلیوبلر بوش آئین مدتده اونلارین قالان بیر ویا ایکی آیلیق مزدلری هنوز یتیشمیوبدر بر آدم بو فکرده دگل که فعله اوز قوه سنی گونده بش قرانه ساتوبدر که اوزی وعائله سی گذران ایله سین ایشین مقابلنده فعله لر بو وقته قدر بردیناره صاحب دگلر .
علی منصوری

اورمی دان گلن مکتوب
محترم روز نامه آذربایجان مدیریندن
آشاعیداکی یازدیقم تشکر نامه نی قید اولونماسنی رجا ایدرم .

بو نیچه گونده اورمیه شهرینه بعضی فکری فاسد اشخاص طرفندن یالان شایعات بوراخمالارینه گوره اورمیه حقیقه انتشار تایمشدیر اساسا تکذیب اولنور .

حال حاضرده اورمیه ولایتنه کورد، ارمنی، یهودی و بتون ارومی اهلی بیر روح حکمنده اتحاد و اتفاق سایه سنده ال اله و یروب آسایش ایله یاشاماغا مشغولدلار من ایسه اوزمه وظیفه بیلوب قلبا اوز اظهار تشکرلرمی اورمیه ده اتحاد اتفاق سایه سنده یاشیان عزیز وطنداش - لارما تقدیم ایدیرم .

حسن رسول اوغلی

اوز ناموسلی ملتیه

غفلت یوخوسوندان اویان ای ملت هشیار
 دنیایه باخوب غیرت ایله اولما داخی خوار
 قارداشلارون اینجیتمه ده بیغ باشوه یکسر
 آنلالت اولاری حقلرینه ایله خبردار
 ملتووی ساخلا امان دور اوز الوند
 اوز ملتوه اولکلن هر یاندا هوا دار
 آذربایجان ملتینین وار دیلی قارداش
 یلزدا ، اوخودا اوز دیلو ویله ایله گفتار
 اوز ملتون یاخشی پیسی اولسا سنون دور
 باس باغرووا اول اونلارا هر یرده وفا دار
 ییزلر هامی بو یرده دوغولوق آنا میزدان
 بیرقان دو لانور بزده ، بونون سرینی آختار
 هر کیم که بو تویرا قدا یا شیر قارداشمیز دور
 ایستر اولا هر رنگه ، اول در دینه غمخوار
 تعقییر ایلمه کیمسه یه اطرافووه بیر باخ
 گوز دور سنه هر گوشه ده مین دشمن غدار
 هر یاندان دولان، ملتین آسایشین آختار
 آسایشی کیم پوزسا اونا اولمه خریدار
 ظلم ایتمه گلن قارداشو و نا خلف اولما
 یوخسا تاپاجاق ال بیزه هر عصرده اشرار
 کیم قویسا قرانلو قدا سنی ایتگیله نابود
 ایتمه اوزووه دشمنوی محرم اسرار
 اللش کیچه گوندوز اوزووه نام و نشان آل
 دنیا بوله تا اینکه بو ملت ده نه لر وار
 دشمن لریمیز چوخ چالیشیر تفرقه سالسین
 قارداشلار آراسیندا یقین دور اولاجاق خوار
 بو یر قوجامان شیر لرین مسکنی دور بیل ؛
 بیرتار ، داغیدار دشمنینی ، ایتیمون آزار
 آمالیمزین ضدینه کیم بیر قدم آتسا
 بولسون اولاجاق منزلی آخردی سر دار
 اوز ملتیمون باشینه شوقیله دولاننام
 پروانه کیمی آختاریرام فرصت دیدار
 هلال

تاج زردن تا که آیریادی دماغ پر غرور
 پایمال اولدی تیک لرده سر سرداره باخ
 من فقیره امر قیلموشدی سیاست ایتمکه
 ساخلیان مظلومی ظالمدن اودم غفاره باخ
 قورتاران اندیشه دن آهنگر بیچاره نی
 دوندن بیر آنده مدماری سن مسماره باخ
 عبرتایت آقا محمد خاندن ای کمتر گدا
 تاحیاتون وار ایکن نه شاهه ، نه خونکاره باخ
 باش گوتور بواهل دنیادن ایباخ دوتدو قجاقاش
 نه قیزا ، نه اوغلانا ، نه دوسته ، نه یاره باخ
 واقفا گوز یوم جهانین باخما خوب وزشته
 یوز چورور آل عیایه احمد و مختاره باخ
 بقیه سی وار

بازان غلامی

ملا پناه « واقف »

آذربایجان ادبیاتی

خلق آراسیندا مثل وار دیرلر
 « هراخویان ملا پناه اولماز » .
 بومثل ، آذربایجانلیلارین شیرین
 دیللی شاعری ، عقللی وجسارتلی دولت
 خادمی ملاپناه واقف حقیقده دیلمشدر
 واقف قازاق ناحیه سینده ۱۲ نجی عصر
 هجریده دنیایه گلمش بیز شاعر در شاعرین
 آدی پناه ، آتاسینین آدی مهدی آقا
 تخلصی ایسه واقف در .
 واقف عصرینن بیایکلی ، علمی
 اراده ملی سیاسی اولموشدور . بونون
 ایچوندر که او عمرین آخینه کیمی
 قاراباغ خانی ابراهیم خانین یانیندا
 وزیرلیک وظیفه سیننی ایفا ایتمشدر .
 واقف عقلی ، استعدادی ایله برابر
 چوخ جسارتلی بیر شخص اولموشدر
 ایران حاکم لریندن آقا محمد شاه
 قاجار انسان کله لریندن قله لر تشکیل
 ویروب ئولکه لری ویران قویوب ئوز
 اوردوسونی قره باغ خانایقینن اوستنه
 چکمیشدی . ابراهیم خان ملا پناه
 واقفین مصاحتی ایله شیشه قاعه سنی
 محکم له دیب ، قانلی اشغال اردوسونا
 تسایم اولموردی .
 آغا محمد شاه بو شعری یاز -
 دیروب بیر اوخون او جونا باغلاتدرمش
 وشیشه قاعه سینین ایچنه آتدرمشدی
 زمنجیق فاک سنک فتنه میبارد
 تو ابلپانه نمودی میان سنک قرار
 ابراهیم خانین آداملاری شعری
 گتیروب ملا پناهه ویرمشار . ملاپناه
 شرین جوانی یازوب و اوخون او جونا
 باغلاتدیروب و آقا محمد شاهه چاتدرماق
 ایچون قاعه دن کناره آتدرمشدر :
 گرنگهدار من آنست که من میدانم
 شیشه را در بغل سنک نگه میدارد
 آقا محمد شاه اوتوز اوچ گون
 شیشه نی محاصره ده ساخلادی آخردی
 بر نتیجه چخمادیقنی گوروب قاراباغی

ای ودادی گردش دوران کجرفتاره باخ
 روز گاره قیل تماشا کاره باخ ، کرداره باخ
 اهل ظلمی نجه بر باد ایلدی بیر لحظه ده
 حکم عادل پادشاه قادر و قهاره باخ
 صبح سوندی شب که خلقه قبه ایدی بیر چراغ
 کیچه که اقبالی گور ، گوندوزده کی اِدباره باخ

سوگیلی آذربایجان شاعریمز = معجز شبستری

بی نظیر شاعر شبستری ن ادبیاتندن بر نمونه

باری دونن بو وقت کچیردیم بر ایندن (۱) دوشدی گوزوم او سمتده بریکس عورته
بیماریدی ، غریبیدی ، بی اختیاریدی محتاجیدی دوايه ، غذایه ، حمایت
من مضطرب باخاردیم اوجانلی جنازه آغلاردی گوزلریم او پریشان قیافه
بر پارچه تخته تک قوروموشدی ایاخلاری کوردوم او بینوا دوشنوب خاک ذلته
زلفین ایدوب تقاب سارالموش عذارینه باشین قویوبدی داشه گیدوب خواب راحت
شکلی بیان ایدردی که بو بر عزیزمش بیچاره بیر قضایله دوشموش بو حالت
هر کس اونا باخیدی دیردی حیاتی یوخ منده دیردیم عمری یتشمش نهایت
ناگه کتیردی هوشه اونی تاقاناق سسی آجیدی گوزین یواشجه منی سالدی حیرته
(معجز) بوسس ندوردیدی باخمدیم که هیچ دولتی لر کید یلر نماز جماعته
برباخدی حسرتیله گنه یومدی گوزلرین اگدی باشین یوزون دایادی سنک عبرته

(۱) شبستر قصبه سینون بیر محله سیدر

نگار خانه سید عرب

درصد است سریالهایی ادبی و اخلاقی باگراورهای رنگارنگ
انتشار دهد برای هموطنان عزیز جمع آوری سریالهای مزبور را توصیه
می نمایم. این سریالها بنام یادگاری سید عرب انتشار خواهد یافت .

ص.س امضاسنین صاحبندن

تمنی اولنور اوز صحیح امضاسینی و آدرسینی یازیلارینین اشاقاسینده یازسینلار
تا او یازیلارا اقدام اولنسون .

ورسید دریافت دارند و مزایده حضور هم در ساعت یک بعد از ظهر
روز پنجشنبه ۲۰۳-۱۳۲۱ در آدرس فوق مدیر تصفیه بعمل خواهد
آمد و راجع بفروش اثنائیه در روز چهارشنبه ۲۰۲-۱۳۲۱ ساعت
یک بظهر مانده در تبریز در سرای امیر طالبین حضور بهم رسانند
پس از رؤیت اثنائیه بطور مزایده بفروش خواهد رسید توضیح
اینکه ۱ فروش تماما نقدی انجام خواهد یافت ۲- اموال فوق
الذکر رهن نیست ۳- تمام تشریفات قانونی قبلا بعمل آمده
مدیر تصفیه امور ورشکستگی تجارتخانه هابق و آشوت آفتانددیلین
عضو ناظر ابراهیم علیزاده احمد برادران

آگهی

تبریز بتاريخ ۲۰/۱۰/۲۵ شماره ثبت فرمک ۲۷

دراثر ورشکستگی آقایان آفتانددیلینانس اموال
منقول و غیر منقول تجارتخانه ایشان را برای استهلاك
طلب ارباب طلب بشرح مفصله زیر بطور مزایده
بفروش میرسد :

۱ - دو سهم مشاع از هفت سهم تمامی وهمگی شش دانگ یکدستگاه
عمارت مشتمله بر اندرونی و طویله و آشپزخانه واقعه در بخش ۷ تبریز
در دربند مسیو جمال در تحت پلاکهای شماره $\frac{7}{2186, 1992}$ که ورقه مالکیت
آن در دفتر املاک تبریز تحت شماره $\frac{192}{317}$ در ۱۳۱۱-۲-۲۴ صادر شده .
حد اقل مزایده شروع خواهد شد از ۳۰۰۰۰ ریال

۲ - دو سهم مشاع از یازده سهم تمامی وهمگی شش دانگ باغ مشجر
و محصور معروف است (به تپلی باغ) واقعه در بخش دو شهر مراغه
در کوچه قم تپه در تحت پلاک شماره ۳۱۴ (به ثبت داده نشده)
حد اقل مزایده شروع خواهد شد از ۸۰۰۰ ریال

۳ - دو سهم مشاع از یازده سهم دو دانگ از جمله شش دانگ مشاع
سرای ملکم پلاک شماره ۳۲۲ و بانضمام دو سهم مشاع از یازده سهم دو
دانگ از جمله شش دانگ مشاع مغازه های متصله به سرای مزبور و طرف
دیگر خیابان واقعات در بخش یک مراغه در تحت پلاکهای شماره :
۱۸۷۰ و ۱۸۷۱ و ۱۸۷۲ و ۱۸۷۳ و ۱۸۷۴ و ۱۸۷۵ و ۱۸۷۶ و ۱۸۷۷ و
۶۵۸۴ و ۶۵۸۵ (املاک مزبور به ثبت نرسیده است)

حد اقل مزایده شروع خواهد شد از ۱۰۰۰۰ ریال

۴ - دو سهم مشاع از یازده سهم تمامی وهمگی شش دانگ یکباب
کاروانسرای مخروبه و متروکه واقعه در قصبه ضیاء آباد از توابع قزوین
(به ثبت نرسیده است)

حد اقل مزایده شروع خواهد شد از ۸۰۰ ریال

۵ - اثنائیه تجارتخانه ورشکستان عبارت است :

صندوق آهنی چهار عدد	حد اقل مزایده هر یک شروع خواهد شد از ۴۰۰ ریال
قیان با وزنه هایش یک عدد	۵۰۰
میز تحریر کهنه شکسته قدیم ساخت ۲ عدد	۵۰
صندوق تخته کهنه سه عدد	۲۰
اشکاف کهنه ساخت برای مکتوب و غیره ۱ عدد	۵۰
منگنه قوییه آهنی یک عدد	۵۰
سماور برنج مستعمل ساخت تبریز	۴۰
یکدستگاه تافون مستعمل ساخت قدیم	۳۰
یک عدد صندل شکسته	۲۰
یکدستگاه اسباب تحریر مستعمل	۲۰
طاس خالی کهنه ۴ عدد	۲

طالبین میتوانند پیشنهادات خود را نسبت بخرید املاک در
پاکنهای سر بسته در سرای حاجی سید حسین کهنه به احمد مجرز
برادران (مدیر تصفیه) الی دوشنبه ۳۱ فروردین ماه ۱۳۲۱ تسلیم

آذربایجان

مدیر: ع. شبستری

سردبیر: ا. شمس

عنوان تلگرافی

نامه آذربایجان

جای اداره: خیابان تربیت کوچه
پناهی روبروی دبیرستان پرورش

شماره ۲۹ - سال ۱۳۲۰

۱ شنبه ۲۶ بهمن ماه

وجه آبونمان:

سالیانه ۸۰ ریال

ششماهه ۵۰ ریال

ناشر افکار جمعیت آذربایجان

قیمت تک شماره در همه جا: ۵۰ دینار بعد از سه روز در اداره کرایال

نامه آذربایجان از طرف یک جمعیت و برای رساندن مرام او بجامعه آذربایجان منتشر میشود و رویه آن تشریح حال گذشته - تشخیص علل مفاسد اجتماعی - پیدا کردن راه چاره عملی برای رفع آنها میباشد

کج اندیشی!

بوده و روزنامه هائی بزبان آذربایجانی انتشار یافت ... ولی کسان هشیاری بزبان آن پی بردند و جلو گیری کردند ... سپس در جنگ جهانگیر ۱۹۱۴ باز این جنبش از نو برخاست . ولی دموکراتها یک جلسه عمومی تشکیل داده از آن جلو گیری نمودند . و در زمان سر لشگری آیرم در آذربایجان باز گفتگو از زبان رواجی یافت و با کوشش آیرم تصمیم در باره اینکه در دبستایها و ادارها و انجمن ها تا حد امکان گفتگو با فارسی باشد مؤکد گردید « اگر کسی تاریخ کشور را از آغاز مشروطه بدقت بخواند معلوم میگردد سالهایی که پرچمدار می نویسند زمانی است که فشار ظلم و دیکتاتور توری در اثر پاره حوادث بین المللی تخفیف یافته و افراد ملت توانسته اند برای مطالبه حقوق حقه خود و برقراری اصول دموکراسی برخیزند ولی باز در نتیجه سیاستهای خارجی استبداد از نو قوت گرفته و طرفداران آزادی از بین رفته اند - مسلم است تصمیم هائیکه از طرف سر لشکر آیرم در باره رواج زبان فارسی شده هیچوقت جنبه ملی نداشته و دیکتاتوری صرف بوده است . علاوه بر آن تاریخ و مرور زمان ثابت نموده است اشخاصیکه در سالهای پیش رواج زبان مادری را مضر تشخیص داده و پرچمداران را دموکرات ! نامیده است اولاً پاره از آنها برای عوام فریبی خود را آزاد یخواه و دموکرات نام نهاده و بعد ها همان اشخاص در دوره دیکتاتور پهلوی یا پیش از آن مصدر امور بوده و خود مجری اصول دیکتاتوری و استبداد بوده اند . ما آنان را خائنین ملت و آزادی شناخته و نام آنها را در تاریخ بخیانکاری میبریم . ثانیاً دموکراتهای واقعی که آن زمان جمع شده بودند خود پرچمداران از تبریز بیرون نمودند بعلاوه پرچمدار ایراد های دیگری کرده، درباره سویس و بلژیک و تعریف ملت و غیره اظهار عقیده کرده است مادر این مسائل به پرچمدار توصیه میکنیم قبلاً تاریخ دموکراسی و تصمیم هائیکه در کنفرانسها و انجمن های بین المللی دنیا

اخیرا روز نامه « نوپیدی » بنام رچم بدست ما رسیده که در شماره های ستین خود مقاله هائی تحت عنوان در باره آذربایجان نوشته شده و اج زبان مادری را در آذربایجان رد انتقاد قرار داده است . مانیز ای اینکه « دلایل و گفته های او در غی دل های ساده جای نگیرد » ناچاریم غی چند بدھیم البته پرچمدار گفته ی ما را بخود نخواهند گرفت چه ما رداو تاسی نموده میگوئیم « ما بسیار زها خواهیم نوشت و بسیار ایرادها اھیم گرفت ولی هیچگاه سر مجادله اھیم گردید » . علاوه بر این گرچه چمدار خود نیز خاموشی ما را در بل گفته های خود اصلح دانسته است ما تا این اندازه درباره ایشان مبالغه رده و پاسخ میدھیم :

ایراد هائیکه پرچمدار نموده است ی ساده و مضحک بوده و بطور حتم بود او مغالطه کاری و مغلطه بوده چه میگوید « شما اگر برآستی دار ترکی هستید و آنرا دستاویزی در پیشرفت اغراض خود نگرفته اید چرا اکنون در چنین هنگامی به برخواستن اید » تعجب در این است اینکه پرچمدار خود را مورخ و عالم باعی تصور میکند چنین سؤال بیچگونه نموده است و سؤال او عینا مثل این که کسی بروزنامه های امروزی کشور د بگیرد شما که مظالم و بیعدالتی دوره پهلوی را میدانستید چرا پنج ش ماه پیش آنها را نمی گفتید ؟ ! م است زمانیکه اگر مثلا دو نفر سل یکی دو کلمه بزبان مادری حرف د شدیداً تنبیه و مجازات می گردید نونه ممکن بود آزادانه روزنامه ای بان مادری نشر داده و به رواج آن ن کوشید ؟

دیگر میگوید « داستان زبان ترکی لگی ندارد . از زمانیکه مشروطه بر- و است آن شوز و جنبش در آذربایجان

فقرا در چه حالند ؟

بقیه از شماره قبل

بدین صورت خوبست اولیاء امور دولتی و متمولین مهم مملکتی خود شخصا در صدد تحقیق حال فقیران برآمده و در راه نوع پروری فکر باطل را زیر پا گذارده ، با عزم راسخ با بیچارگان و بدبختان تماس حاصل نموده تا بخوبی از وضعیت اسف انگیز ایشان باخبر باشند من همه چیز خود را فراموش کرده ام و این تنها من نیستم ، تجربه نشان داده است که وقتی انسان امانت انسان حقیقی تصادف با شخصی میکند که دردها و رنجها و بدبختیها و مصیبت های او برآب بیشتر از خود این شخص است فوری بیاد دردهای آن بدبخت میافتد و درد های خود را فراموش میکند . بالاخره هر انسان که بفهمد خدمت بنوع در فرهنگ زندگی چه معنائی دارد . البته تاجان در بدن دارد از هیچگونه جانبازی دریغ نخواهد داشت کسیکه در باغ زندگی موقع چیدن گل امید ، دستش با خاری تصادفی نموده باشد خواهد فهمید بد - بختی یعنی چه . عین اله خاکپایی

***

آقای غفاری که اصلا آذربایجانی بوده و مدت ۲۰ سال است که از تبریز بتهران رفته اند برادران آذربایجانی خود را فراموش ننموده و مبلغی برای تقسیم به درماندگان آذربایجان ارسال داشته اند . علاوه بر آن بموجب مقاله ای که در شماره ۲۷۷۹ روزنامه اطلاعات نوشته شده است یکمده از آذربایجانیان مقیم تهران تصمیم گرفته اند که برای جمع آوری مبلغ معتناهی بمنظور کمک بینوایان آذربایجان اقدامات مؤثری بنمایند .

ما در نوبه خود از این اشخاص نوع پرست و ملت دوست آذربایجانی تشکر نموده از سایر آذربایجانیان ساکن تهران و سایر شهرها نیز انتظار چنین جوان مردی و عاطفه را داشته امیدواریم این وجوه نیز بطوریکه جمعیت آذربایجان پیشنهاد کرده برای تاسیس مؤسسات عام المنفعه اساسی بمصرف برسد . آذربایجان

برای آزادی ملل گرفته شده است مطالعه نموده و بعدا اظهار عقیده بنمایند . خوانندگان محترم میدانند که پرچمدار چند سالی است که خود را برانگیخته از طرف خداوند فهمانیده و جهانیان را برای یکی نمودن دین و پیروی از خرد دعوت مینماید و خرد خود را بالاتر از تمام خردها مینماید . خردمند ! مزبور تقریباً بیست و سه سال پیش کتابی بنام شریعت احمدی در تبریز نوشته است که در آن کتاب پاره مسائل دینی از معجزه و غیبت امام دوازدهم و غیره را ثابت نموده است و بعدها پس از چند سال راه رستگاری و آئین را نوشته آنها را خرافات و مخالف دانش و تاریخ پنداشته است ، بنا بر این معلوم میگردد پرچمدار خرد ثابتی نداشته و تغییرات محیط و زمان خرد او را نیز تغییر داده اند . چه مادامی که از محیط تبریز خارج نشده بود همان خرافات را با خرد خود سازگار دانسته و پس از اینکه بتهران یا سایر شهرهای کشور مسافرت نموده معتقدات سابق را برخلاف خرد پنداشت . ما تصور میکنیم پرچمدار اگر مسافرتی بسایر کشورهای دنیا نیز بنماید بطور حتم باز خرد او تغییر یافته معتقدات کنونی را نیز مخالف دانش و خرد خواهد دانست لذا بعقیده ما لازم است او چنین مسافرتی نموده و بعدا در اطراف مباحث اجتماعی و ملی اظهار عقیده نماید .

بقیه مقاله راجع به

فاشیسم

در شماره های بعد مفصلاً

نوشته خواهد شد به خوانندگان

محترم خواندن آنرا مخصوصاً

توصیه می نمایم .

قزویندن گلن مکتوب

آنادیلین یازماخ یوره گیمین ایستکلی دیله گی در

آذربایجان روزنامه سنین محترم مدیری: نیچه گون اول سایسی ۱۹ اینجی روزنامه ده آنادیلیمیزه علاقه لی اولدوغوموزا گوره بیر مقاله یازمشدیز بیز قزوین شهرینده اولان آذربایجان- لیلار ایچون چوق چوق درین اثرلره منتج اولموشدور. هامویا گونشدن آیدین و ایشیق دیله گی که بیزیم دیلمیزین بین الملل اهمیتی یوزلر مرتبه فارسی دیلیندن حتی فارس دیلینده دانیشان- لارین اقرار یله آرتیق دیر. بیله که منیم بیر تهرانی یولداشیم وار ایدی بو- یولداش وطنداشلاریم آذربایجان لیلار ایله آنا دیلمیزی قونوشماقدان و دانیشماقدان منی انتقاد ایاردی. و منده کمال افتخار ایله نوز دیلمیزین اهمیتی آوروپادا و آسیادا بونا آنا- لاریم. اتفاقا اوج ایل بوندان ایلی آتاسی بونو تحصیلاتی تکمیل ایتمک نوزره پاریسه گوندردی. بیزیم بو- تهرانی یولداشی کیچن آئی گوردوم. بو باشلادی چوق گوزل آذربایجان ترکجه سینده دانیشماغا، استعجاب حالینده بوندان سوروشدیم که سن پیزیم دیلمیزی هارادا او گوندین. جوا بینه دیدی من پاریسه قدر هر

بازان: احمد اسپهانی

استبداد و قانونسزلقه نهایت ویرمیلیدر

پهلوی استبداد دولتی نوزسیاستی ایله شهرلر و کندلرده چوخ ناراضیلق تولید ایلمشدی. بو استبدادین ضدینه آزادلق انقلابی زمینیه سی حاضر لاندی ولی یوخسول و فلاکتده قالمش داغیتق ایران زحمتکش لری او قدر قدرت صاحبی دگلدیلر که اسارت زنجیرینی سیندیرب آزادلقه یتیشینلر. ایران زحمتشکلری نوز آزادقلارینی آزادلق جنگی دوره سنده اله گتیردیلر. ایندی دنیا ایکی جبهه به بولونوبدر بر طرفدن آزادلقی بوغماق ایستین فاشیزم. دیگر طرفدن آزادلقی مدافعه

ایدن دموگراسی جبهه سی. ایراندان جنگ دوره سنده اولان دگیشکلردن صورنا هر بر آزادلق ایستین لرون وظیفه سی در که یالانچی و استبداد طرفداری وطنخواه لارون چقار سنلار جماعتی باشا سالیسنلار که اولارین وطنی سومه لری استبداد عقیده سنی نوز شخصی منفعتلرینی گیزلتمک اچوندرقار قانین طلوس پر یله نوزنی بزمه سی کیمی. پهلوی دوره سنی خلاصه اولاراق گوزدن گچیرسک، گوزولور که: او دوره سیاسی نقطه نظر دن قشون افسر لرینون و پولیس دسته لرینون دیکتا- تورلوقی ایدی. بقیه سی وار

محترم آذربایجان روزنامه

سنین مدیرینه

۱۴ بهمن آخشام ساعت ۴ ده آذربایجان زحمتکش لری کلوبوندا مرحوم دکتر تقی ارانی نین نولومی مناسبتیله دانیشیق کیچدی. ایرانین قهرمان و آزادلیق سوهن اوغلی دکتر تقی ارانی ۱۴ بهمن ۱۳۱۸نجی ایله استبدادین آغیر ظلمی آلتیندا نولدیریلدی بتون ایرانین خلقلری و زحمتکش لری آزاد- لوق یولوندا چالیشان بویله بر قهرمانی هیچ وقت اونوتمایا جاقلار.

بو عزیز قرداشیمیز زندان دا اولارکن دورت گون آجلیقدان صورنا ۸ نفر ایله بر ایکنه هره سینیه اوج یوز شلاق و ورو لاراق اللری قول- لاری زنجیرلی قارالیق گوشه لرده صون نفسینه قدر مبارزه آپاردی.

ایلار اوزونی استبداد ایله مبارزه آپاران بتون ایران خلقینه بر قورتو- لوش یولی آخترماق ایچون وار قوه سیله چالیشان بویوک بر آزادی- خواهی آذربایجان خلقی و بتون ایران زحمتکش لری بوگون خاطر لایر- او عزیز دوستوموزی و قارداشیمیزی استبدادین ظلمی و اولکی رئیس نظمییه مختاری کیبیلر آرادان آپاردیلار.

آذربایجانلی اوغلونو و بویوک قهرمانی بوگونگی گون خلقیمیز اپتیردی.

مینرله گنجلرین و آزادی خواه لارون نولومونه باعث اولان و فرمان ویرن قاتیلردن بری ده مختاری و اونون اطرافیندا خائن لر و جانی ار اولموشدور.

آذربایجان زحمتکش لری کلوبون- دا مرحوم دکتر تقی ارانی نین عکسینی آزادی خواه لاردان داداش تقی زاده نوز ایله یوقاریا قالد بر اراق دیواره آسدی و دکتر تقی ارانی نین ترجمه حالینی و آپاردینی مبارزه لرینی باشقا قارداشلاریمز سویله دیله ر. و آزادلیق سوهن آذربایجان اوغلی دکتر تقی ارانی نین تانیش ایتدیلر.

یاشاسین حقیقی آزادلیق امضاء و میررحیم

اویادیرام اویادا جاد

منی بیر وقتیکه آنام د گوزلریمی آچدیم گوردوم = قرانلوق چولدی هامی یاتوبلار یاندوم بیر نیچه ایبلردن سونر غفلت یوخوسوندان آیلدیم که قافله گیچیر و هارای و سس وور که ای یاتانلار دورون ایاقه آز یاتمالی وقت دگیل؛ اما حیف او بو جماعت غفلت یوخوسونا گید و اویا نملر لار که بو گوزل آغاشلار میوه لر درسینلر و لذت آپارسی من کاروانه طرف قاچوب اونو چاتدوم منی ده وه دهن اوسته چیه تدیلار و منه یماق ایشماق و بر بیر سوخته که من هیچ اوچور ن یماق ایشماق گورمه میشدیم و کلمه صحبت ایتدیک بیر وقت آنا که گورمک بویاتانلاریندا که منده اونو کیمی بیر اوزون مدت غفلت یوخو- دوچار اولموشام اویا تماق. اوزومی دوه دن بیره آتدیم و یاتانلارون باشی اوستنده قاچدیم ایندی کلمیشم بو بینا لردن خیلک اویا تیشام و داهی دا قالانلار اویادا جا قام و من ایستیرم که یاتانلار بوگون که سعادت دور ایان دورسونلار تا بلکه خوشبخت اولسونلار و اگر آیلما سالار نیچه که آ و بابالاری فقر و فلاکت و پریشانلور اودوندا یانوبلار ویول کسنلرین تپیل و سیخاکی و قاراما. آلتیندا اولوبلر اونلار کیمی اولاجاقلار ونه کی اوز لرین بلکه اولادلارینی ده اوز لر کیمی بدبخت ایلیه جاقلار.

بو جماعت نه قدر که بوچولده یاتوبلار و قاردا که یاغماخ باشلیب بیروقت که هوا ایازلادی بونلاری قار شه خده سی چاتدادا جاق دور گره که بونلار یاتانلار سس وورماق و قویماق که بونلار بو برده یاتالار و اگر بونلار آداملار بوگون یوخودان آیلسالار صاباحدان یاخشی دور و صونرادان یاخشی دور. ع-ع-ن

دیله کیم حقدور

کلون قارداشلار ویرک ال اله
 کهنه دنیایه سلاق زازله
 هایدی قارداشلار همت وقتی در

کلون برله شیب ایدک اتحاد
 قویاق تاریخه شرفیله آد
 هایدی قارداشلار همت وقتی در

کلون برله شیب ایدک اتفاق
 ظلمی کوکندن چخاروب آتاق
 هایدی قارداشلار همت وقتی در

کلون انتقام قلنجین چکک
 جلاد دشمنین باغرینی سوکک
 هایدی قارداشلار همت وقتی در

وطن گوزلیور بزلردن امداد
 ظالم الیندن چکیر فریاد
 هایدی قارداشلار همت وقتی در

وطن قارداشلار اولونز حالی
 دیله کیم حقدور فتنه دن خالی
 هایدی قارداشلار همت وقتی در

آنا دلیمز آزاد اولمالی
 قورتولوش سوزین یازباراغیوا
 هایدی قارداشلار همت وقتی در

حریت نوری دوشوب دوغیوا
 آزادلیق فکرین یای تورپاقیوا
 هایدی قارداشلار همت وقتی در

گلون مردانه گمک میندانه
 آزاد حق آلاق آذربایجان
 هایدی قارداشلار همت وقتی در

وطن اوغروندا باه شک قانه

اشیقلار بئروشنانگان روزنامه

بکلیه فروشندگان روزنامه در اطراف شهر تبریز و در حساب
 روزنامه را که تاکنون در دست شماست متوجه شوید که روزنامه
 بفرستند و هر کس که بفرستد نامش در لیست قرار میگیرد
 تا شماره دیگر ارسال داشته باشد. خواهشمند است که در هر روز
 نامه فرستاده نخواهد شد.

مقدار شش سهم ونیم از سهام شرکت سهامی روشنائی
 تبریز بفروش خواهد رسید طالبین بدقت روزنامه آذربایجان مراجعه فرمایند

سن گرکدور واقف ایله گزه سن
 گورسنمیه هرگز اغیاره تیل لر

آذربایجان بو آدلی ، سانلی
 شاعری ابراهیم خاندان سونرا قاراباغ
 خانلقین اینه آلمش محمد میک جوان
 شیر طرفندن هجری ۱۲۱۲نجی تیل
 صفر آیندا اوغلی عالی آقا ایله بیر -
 لیکده شیشه ده جدیر دوزی دییان
 برده قتل ایتدیر یلمشی قبری ایندی ده
 همین برده واقعدور . واقفین کلیاتی
 دفعه لره چاپ ایدیا مشدور .
 آذربایجان جمهوریتین
 قرار یاه بیر نچه نفر معمار و رساملار
 اونین شیشه قبری اوستنده و باکودا
 نظامی نامه موزه ده قویماق ایچون
 هیکلین و مقبره سینین پروژه سین
 حاضر لیوبلاز . بو ایش ایندی عملی
 صورتده اجرا ایدلمکده در .

یازان غلامی

ملا پناه «واقف»

آذربایجان ادبیاتی

ملا پناه واقف آذربایجانین ان-
 لر با و خوشاکلیم شاعری اولموشدر
 او آذربایجان دیلنده یازیلان شعر -
 چین لرینی ، چول لرینی ، داغلارینی ،
 چایلارین و گوزلرین تصویر ایتمشدر
 رین عروض و زنننده یوخ - هجا
 واقف کور چاینین اطرافین بیله قلمه چکیر :

کور قیراغنین عجب سیرانگهی وار
 یاشیل باش صونار حیف که یوخدور
 اوجی تر جیقه لی سیه تیل لرون
 هر دم تماشاسی حیف که یوخدور .
 قیش کونی قیشلاغی قیراق باساین (۱)
 گوزیدر ایرانین ، جماه جهانین
 بیله گوزل برین ، گوزل مکانین
 بیس گوزل اوباسی حیف که یوخدور
 چوخ دور آغ بدنلو ، بلور بوخاقلی
 لاله زرخندان لی ، غنچه دوداق لی
 اما شیرین دیللی ، آچیق قباقلی
 گونل آشناسی ، حیف که یوخدور
 زر حاشیه ، آل نیم تنه اوستونده
 خال لار یوز یانیندا ، چنه اوستنده
 بوخاغنین آلتندا - سینه اوستونده
 زلفنین بورولماسی حیف که یوخدور .
 چونکه یورغونی یام من بو یول لارون
 بیلیم طرزین له اصول لارون

قزیل قول باقلی - بیاض قول لارون
 ساری کهرباسی حیف که یوخدور .
 واقف بو شعرلرینده نوز توپرا -
 لی شعرلر یازیلما سینه ممکن اولدیقیمی
 غینی ، وطنی ، خلقنی تعریفله مکله
 ثبوت ایتمشدر .
 برابر ، آذربایجان دیلینده ده رین
 بوسوزلریمزه جانلی شاهد اون
 مضمونلی ؛ گهنیش فکرلی ، عالی مقصد
 گوزل بو شعری اولایلر ؛

ای مارال باخیشلی صونا صیقل لر
 نه گوزل در سنده او قاره تیل لر
 کمند کیمی توکولوب دور گردنه
 دو نوبدور سراسر شاهماره تیل لر
 شانه صیقل ویروب عجب تر دوشوب
 هورولوب قد ایلن برابر دوشوب
 سانه سن ملک دن بال و پر دوشوب
 دوزولوب دالیندا قطاره تیل لر
 سنه حیران اولوب خلقین چوخوسی
 کورن لرون کسیاو بدور بوخوسی
 مشک و عنبر کیمی گلور قوخوسی
 دونوب چیندن گلن عطاره تیل لر
 زلفلرین چین چین قویوب یوزه سن
 سالان سر خوش سیرانه چیخ دوزه سن
 (۱) برآدی در

یالانچی نین حافظه سی اولماز!

دوغروداندا ایله بیلهدر ده وار وقتیکه انسان شروع ایله دی یالان دانشماغا آغزینا گلگه نی دیبر وسوزین کنهنه گیتمز . بیرده گوره سن که ایله سوزلر دانیشدی که پیشمش تویوغون گولمگی گلدی .

مثلا گوتوراخ «اطلاعات» روزنامه سینی . اگرچه بو روزنامه نین آدی اطلاعاتدر، اما باهمه این نوز حافظه - سندن اطلاعاتی یوخدر .

قارئین گرام اگر بوروزنامه نین ۱۲ آغدا ۱۳۲۰ تکی خنده

ایدینمش (۱۲۶۹۸) نجی شماره سینی اوخوسالار ، سر مقاله ده بو سوزلره تصادف بو یورارلار :

« تمام نژاد شناس اولانلار و آذربایجانین تاریخی ایله آشنا اولانلار بیلرلر و بو بیر حقیقت تاریخیدر که آذربایجانلی تورک دگل و تورکنسلین - دن دگل » .

« آذربایجاندا کی ترک دیلی بیر قوندارما دیلدر و بوردی ترک نسلین و زکی یوخدر »

خوب بیز ایله تصور ایداخ ده بو سوزلر دوغرو در . لاکن ایش

بوراسندا در ده اطلاعات روزنامه سی ۱۲ بهمن ۱۳۲۰ تاریخلی ۴۷۸۲ نجی شماره سینده باشقا بیر سوز یازمشدر : مثلا یازمشدر که :

« منیم وطنداشلاریم ، نوزو جدا . نیزی قاضی قرار ویرین . دین گوراخ آیا یوزایل بوندان قاباخ ترک نسلین حکومت مرکزی اولان آذربایجاندا هیچ فارسی دیلینه بیگانه دیل کیمی باخیر دیلار می ؟ »

ایندی محترم اطلاعات روزنامه سی بو سوزلر گوراخ بیز بو سوزلر

برین هتیمیه ییمنج بر بیز سوزلر « آذربایجانلی ترک دگل و ترک نسلیندن دگل » و بوردی بو یورور سوز که : « ترک نسلین حکومت مرکزی اولان آذربایجاندا و الخ » !

گاه نالا و ورور سوز ، گاه دامیخا ؛ قارئین ده بلیمیر سیزین آندوزا ایند نسن و یا خوروزون قویروغونا .

بیزیم سزه بر مصلحتمزوار : یالان دانیشندا ایله دانیشین که صورنا مخصوص چیخمشون و لا جمعه نین قابغندا قیزروب ترلامخ یخشی دگل .

غلام ششگلانی

پوچ و کهنه فکرلر آذربایجاندا پر دوتماز!

عمله کلیمیش بو یوک نهضت ، آذربایجان سماننده ، اوزون ایلرر بو یو استیلا ایتمش قرانلوقی ، نوز لطیف نوری ایله داغیدان بیر آیا بنزه بر . بزم بونور ساچان آیمیز مزدور حیلله کارلاری آجیقا سالوب اولاری اوزلرین میدان آتماغا تحریک ایدر . ضلالت پرچمی نین حاملی اولان حکم آوارلی سید احمد که کسروی عنوانی نورو نه بند ایلیوبدر : معترض لر سوری سونون قاباقدا گیده نی سایلیبر . نوز خلقتین دشمنی سایلان

بو یول ایترمش نادان ، نوز خلقی نین ده براماز بیر فرقتی حساب اولونور .

که تبریز محیطندن خارجهده پاشایور نچه آی قاباق ایرانده عمله کلن تغییرات طی نده نوزونه مرید قازانوب و اولارین وسیله سیله دار الشورایه و کیل اولماق خیالی ایله تبریزه گلدی . اما طالع سیزایگندن اونون پیس روحونون آئینه سی اولان قورو و سویوق سیماسی ، آجی مغرور مصاحبتی پوچ سوزلری هیچ کسین خوشونا گیتدی نوز خنده سن و دیننه زنیق درجده علامند اولان تبریز

بیر چه بر قبدان بوچر بون (پیمان آدلی) ضلالت مجله سنی اوخیوب اونون آغزین فکرلر یینی آنلیوب اونا قارشی بو یوک ب نفرت بسله میشدیلر . حکم آوارا آغا نچه مجلسده فارسی دانشما باشلادی ، اما آنا دیلترینی پرستنه درجه سنه قدر سون تبریزی لر اونا آچقدان آجیقا سویله دیلر که آذربایجان نولکه سنده اونون متاعید مشتری بوخدر . خلاصه بو سبه اولدی که مریدلری طرفدن « آغا

کینه ایله دولی بیر حاددا تهران قایتدی اوروقت بزم آزادلقمزمین ، بزم آ ؛ دیلیمزمین دشمنی اولان شخصلر « ایلانی سید احمد ایله دوتماق فکریه دوشوب » ضلالت پرچمی بو یولدا آزمیش اتی آجی حکم آوار فاکولت سینی قورتارمش پیغمبرین آینه وردیلر . اما بو آدام بوتون آذربایجا خلقی نین نفرتینی قازانماقدان سوا ؛ آیری بیر نتیجه به نیل اولایلمتد ختیه سی در

تشکر و سپاسگزاری

از آقایان مجتربیمکه در مجلس ترحیم والده ام اظهار مرحمت و همدردی فرموده بودند اظهار تشکر نموده و بواسطه کسالت مزاج از عرض سپاسگزاری معذرت خواسته امید عفو دارم . کاظم گوشه

اخطار بفروشدگان روزنامه

بکلیه فروشندگان روزنامه در اطراف اخطار میشود که حساب روزنامه را که تاحال باقی مانده است منتها تا یکماه به ادبزه روزنامه بفروستند و هر کدام از فروشندگان وجه هر شماره را که ارسال میگردد تا شماره دیگر ارسال داشته و یا ضامنی در تبریز معرفی نمایند والا روز نامه فرستاده نخواهد شد . ۳-۲

تصحیح

در بیانیه ای که روز ۱۶ بهمن ماه از طرف حزب توده آذربایجان نشر شده بود مرکز حزب را در تبریز خیابان پهلوی (پشت عمارت شهرداری) نوشته بودند اینک نظر بر اینکه اسم خیابان پهلوی عوض شده است ، جایگاه حزب را خیابان ستارخان (پشت عمارت شهرداری) اعلام میدارد .

سلیمان حکمت

تصادف .

بردن کوزوم ساتاشدی خیاباندا بر قیزا قاقاسدا کی حیاتی منی من آندم ، آغلادم . دلبردی ، نارلین دی . لولا ایلی ، هیچ ۱۱۸۱ آهندن اود دوتوب او قزین ، یاندم ، آغلادم . دردین نهدر ؟ دیدیم ، دیمه دی ؛ آخدی گوزلری سوز سوزده جانلی هیکللی من قاندم ، آغلادم . محزون باخیشلاریندا یازیلمشدی سانکه بو : گون واردی نوز یووامدا بیر انساندم ، آغلادم . سولقون دوداقلاریله دیدی : قارداشیم ایشیت وقتیه منده گوزلری جیراندم ، آغلادم . نامرد ارلوم ، دیدیم سنی قورتارماسام اگر ، یوکسلدی آسمانه منم آندم ، آغلادم . گلدی خیالی قارشیم آه ... یا تمامد گیجه گوکلرده هر نه وارسا بوتون داندم ، آغلادم .

آذربایجان

مدیر: ع. شبستری

سردبیر: ا. شمس

عنوان تلگرافی

نامه آذربایجان

جای اداره: خیابان تربیت کوچه
پناهی روبروی دبیرستان پرورش

شماره ۳۰ - سال ۱۳۲۰

۴ شنبه ۲۹ بهمن ماه

وجه آبونمان:

سالیانه ۸۰ ریال

ششماهه ۵۰ ریال

(ناشر افکار جمعیت آذربایجان)

قیمت تک شماره در همه جا: ۵۰ دینار بعد از سه روز در اداره بکریال

آذربایجان از طرف يك جمعیت و برای رساندن مرام او بجامعه آذربایجان منتشر میشود و روجه آن تشریح حال گذشته - تشخیص علل مفاسد اجتماعی - پیدا کردن راه چاره عملی برای رفع آنها میباشد

تالفین چگونگی قضاوت میکنند

شوند بیشتر قابل مجازات هستند یا این جانان بشریت و آزادی؟

البته خوانندگان محترم تصور نمایند که ما از راه زنان و یا پاره اشراک که از موقع استفاده کرده بشراتهای خود شروع نموده اند طرفداری می کنیم بلکه ما جدا مخالف اینگونه اعمال بوده و اگر اشخاصی بنام آزاد یخواه نیز چنین اعمال زشت را انجام بدهند بدفع آنان خواهیم کوشید. ولی ما طرفدار آن زارعی نیستیم که هرگز زربار استبداد و اعمال غیر قانونی آن دزدان قانونی نمیروند چه آنان از پرداخت مالیاتیکه قانون تعیین نموده است شانه خالی ننموده برعکس بمالیتهای غیر قانونی که امنیه ها، مباشرین و سایر مامورین دولتی بزور و تهدید از آنان میگیرند مخالفت دارند. ما از آن مامورین و مخبرین سؤال میکنیم آیا زارعی و رنجبران حق حیات ندارند؟ آیا آنان نیز مثل شما بشر نبوده و طالب آزادی نیستند؟

ما طرفدار آن آزادیخواهانی هستیم که حقیقه طالب آزادی بشر و برقراری اصول دموکراسی باشند.

تعجب درین است که مامورین دولتی و امنیه ها چنین اشخاص را مختل کننده امنیت میگویند. بعقیده آنان امنیت آن است که در اعمال و رفتار خود فعال مایشاء بوده هیچکس نتواند بر- خلاف دیکتاتوری و کارهای استبدادی آنان حرفی بزند! البته حق دارند چه حقیقه هم امنیت آنان چنین است! ولی باید دانست امنیتی را که افراد ملت قصد داشته و برقراری آنرا میخواهند نیز چنین است یا نه؟

ما آشکارا میگوئیم مادامیکه این دزدان قانونی و این جانان آزادی و بشریت مامور حفظ امنیت جامعه هستند افراد بیچاره و زحمتکش این ملت هرگز روی امنیت و راحتی ندیده در آتش ظلم و استبداد خواهند سوخت.

اخیرا پاره از روزنامه های مرکز و شایعاتی که مخبرین آنان از نقاط ایجان میدهند نشر داده و میخواهند نظر چنین وانمود کنند که عده به اش برخواست و باعث اختلال امنیت شده اند و بدین وسیله نظر دارند ان مردم سایر ولایات را مشوب نمایند. ما یقین داریم که این مخبرین وی غرض اظهار نظر کرده و در وقت مسئله را بکطرفی قضاوت نموده چه آنان با اینکه علل پاره پیش - دها و مسبین اغتشاش را از نزدیک دیده اند بهیچوجه در اطراف آنها اظهار نظر نکرده اند.

بنا با اطلاعاتیکه بما رسیده است برج و مرج ارومیه صد درصد در اثر رفتارهای وحشیانه و استبدادی سرتیب کویال بوجود آمده است چه مشارالیه که ظاهرا برای حفظ حقوق مردم و مساعدت بدرماندگان بد آنجا اعزام شده بود، مساعدت او این بوده است درماندگان را که برای تظلم بدربار! او پناهنده شده بودند با آتش گلوله طمانچه خود جواب داده و باین نحو به تظلمات آنان رسیدگی می نموده! و بجای اینکه به استقرار امنیت بکوشد دو تیرگی بین مردم آنسرزمین ایجاد میکرد و آنان را بجان همدیگر انداخته آزادیخواهان را بنام اشراک شکنجه و آزار مینمود.

آیا چرا این مخبرین جنایات و فجایع مامورین دولتی و امنیه ها را که اعمال آنان علت ناامنی و اغتشاش شده است نمی نگارند؟ چه این مامورین علاوه بر اینکه بمال و ناموس زارعی بیچاره تجاوز می کنند آنانرا بیاد گلوله گرفته و دهات را آتش میزنند و بیرحمانه خون عده زن و بچه بیگناه را میریزند. ما از مخبرین و سایر نویسندگان سؤال میکنیم آیا دزدان سرگردنه برای جامعه بیشتر مضرند یا این دزدان قانونی؟ آیا آن جانانی که برای حفظ جان و ناموس خود و یا در اثر منازعه ای مرتکب قتل می

فاشیسم چه میگوید؟

چرا دشمن آزادی و تمدن نامیده میشود؟

- ۲ -

فاشیسم طرفدار دیکتاتور

ری و حکومت مطلقه است

فاشیسم عقیده مند است که کلیه اختیارات و امور ملت باید بدست یک نفر سپرده شود که آن شخص کاملا فعال ما- یشاء بوده و هیچکس نباید با تصمیمات و اعمال او مخالفت نماید. بنا بر این است که بعقیده فاشیسم افراد عادی ملت باید مطیع صرف باشند و اطاعت تعمیدی ذلیل بزرگترین لیاقت آنان است چه هیتلر در کتاب خود میگوید «اطاعت تعمیدی و کورکورانه برای يك شخص عادی منتهای لیاقت اوست و هر قدر عقل انسان زیادتر میگردد از اطاعت او کاسته میشود» همچنین در کتاب دیگر می نویسد سرباز نباید بیش از آنچه میدانند چیزی درک کند، سرباز نباید بفهمد.

فاشیسم چنین عقیده دارد که انسان را بوسیله دانش نمی توان تربیت نموده و اداره نمود بلکه باید استبداد رای و زور بکار برده و جبرا او را مطیع نمود و درین قسمت همه گونه شقاوت و سنگ دلی را مشروع میدانند چه هیتلر در کتاب خود می نویسد «انسان از نوعی که تولد شده گناهکار است. او را تنها بوسیله زور می توان اداره نمود بنا- براین در صورتیکه سیاست اقتضا کند دروغ حرف زدن، خیانت و حتی قتل نیز لازم است». همچنین هیتلر در جای دیگر میگوید «در این دنیا فقط مشت بکار میرود و بهترین عقاید در مقابل مشت از پای میافتند».

فاشیسم برقراری دیکتاتوری را در داخله حزب نیز لازم دانسته عقیده مند است رئیس آن حزب باید مطلق العنان بوده و سایر اعضا تبعدا باو اطاعت نمایند چه هیتلر میگوید «قوت و قدرت يك حزب سیاسی ابتدا به ترتیب و معلومات عمومی هر کدام از اعضا آن نیست بلکه چیزیکه بیشتر مهم است عبارت از شور و شوق چند رئیس و اطاعت مطلق و انضباط محکم جماعت پیروان حزب میباشد».

بنابراین است که ما میخواهیم عقاید فاشیسم را با استناد بنوشته های کتابهای «مبارزه من» و خاطرات هیتلر مفضلا شرح داده و به هموطنان خود بفهمانیم که فاشیسم برخلاف تبلیغاتی که از طرف طرفداران آن بعمل میآید یگانه دشمن دموکراسی و آزادی ملل کوچک میباشد و مخصوصا خوانندگان را توصیه مینمائیم که پس از خواندن نوشته های ما کتاب های فوق را که هر دو بفارسی ترجمه شده اند خواننده خود نیز درین مسئله قضاوت نمایند و اعتراضات و ایرادات خود را مشروحاً گفته و یا بنویسند تا بدین وسیله خبط و اشتباهات آنان و ما حل شده و پرده از روی حقیقت برداشته شود.

عقیده فاشیسم اساسا از عقاید پاره نویسندگان که دنیارا دار تنازع بقاء تصور میکنند و حق حیات را برای اقوی دانسته و ضعیف را محکوم بقاء میدانند سرچشمه میگیرد. از جمله این نویسندگان نیچه و ارنست برگمان میباشد که ما عقاید آنانرا درین باره می نویسیم:

نیچه عقیده مند است انسان برای اینکه حق حیات داشته باشد باید صاحب زور و قدرت باشد و لوائیکه این قدرت را بوسایل نا مشروع و مخالف اخلاق بدست آورد چه میگوید: «حیله گر و فتنه کار باشید، فساد تولید کنید، متملق و چاپلوس باشید و حتی بنابقتضیات تمام این صفات را دارا باشید ولی زور بازو داشته باشید» نیچه بهمین لحاظ است که قدر و قیمتی برای انسان قائل نشده و آنرا تنها آلتی برای رسیدن باین مقصود فرض میکند.

همچنین ارنست برگمان در کتاب خود می نویسد: «در روی خرابه های دنیا تنها نژادی بیرق غالبیت خود را خواهد افراشت که قویتر از همه بوده بتواند عالم مدنی را بخاکستر تبدیل نماید»

آزادلیق و دموکراسی آدینا

غیر قانونی و استبدادی ایشلر، تازالانیر

بو خصوصه خلقین چوخ صنف لریندن شکایت لر یتیشیر که بونمرده ایکسینی آشاقادا یازیریق :

برینجی شکایت

آذربایجان روزنامه سینین محترم مدیریندن تقاضا یدیریک بزیم بو عرایض- میزی ده اوسوملی روزنامه نین بیر- ستوننده درج ایدسونلر :

دیش صحی عالمنده چوق مواظبت ایتمک انسانوف سالم قالماسنا باعث در- ولی افسوس که ایراندا هر بیر احتیاج رفع اولوبو آرتوق پول اولاندان صورا دشچی به رجوع اولونار اودا اوچ گجه یوخی سیز وناراحت اولوب اوزی آرا دواسی ایلوب مجبور قالدان صورا -

دنیا حزبی باشلانندان بری اقتصادی بحران اثرینده درمان و دشوقا چوق و قزل باهالاشیب و بوندان باشقا جماعتون بیکار لوقی و زندگانلوق سطح نون یوخارلوقی دشچی لقون سقوطنی حاضر لاندورب -

دش حکیم لری و دش چی لر که صحی قسمتنده اول خادم محسوب اولورلار بیکار قالب لار -

بو یاندان دا مالیات اداره سی بونون عوضنه مساعدت هر نوع له ممکن اولسا بو بشرون استراحت و سلامت لوقون تامین ایدن تودیه ایلسون هر بر دندانساز ۵۰ دن ۵۰۰ تومانا قدر مالیات اخطاری یولیوب- اگر مالیات عاید اوزرینه اولسا بوایل بز دشچی لردن هر نه استه سه سلر اگرچه بر ریال اولای ظلم و انصاف سزلوق در خاتمه ده مالیات اداره سندن تمنا اولونور عدالتی آریا قویوب اونیلن رفتار ایدسونلر تا گچن دوره ده اولمش ظلم لر تجدید اولماسون .

تبریزون دندانساز لاری

***

ایکنجی شکایتین ترجمه سی

آیا بزیم ئولکه مز گچن رژیمی الدن ویریب و دموکراسی ئولکه لرین جزونده سایلیلر و اصول ایلن اداره اولنور یا گچن زمان کیمی دیکتاتوری و استبدادی ئولکه لردن اولوب اونلار کیمی رفتار ایده چکدر ؟

بزیم اداره لرین محترم رئیس لری گرک بولسونلر گچن ایللرده چوخ اداره لرین مامور لاری رئیسدن دوتوب کوچک ایشچی لره تکین بر جابر، قان ایچن و خودبین سلطانین حکومتی آلتندا بوقفیر ملتین قانین سورماقدان اوتری قانونلاری و اداری مقرراتی اوزالیرینده بهانه و اسلحه قرار وروب برپاره چرکین ایشلری گورمکدن اوتانمیردی لار. هر چند بو ظلم، خود بینلیک، و استبداد مرکزی یخیلیب خراب اولدی آتسه بوگونکی دولت که اوزونی قانونی و مشروطه دولت دنیایه تانیتدیریر هله قراردادین مرکزی قورومیوب نه ایچون مالیات بر درآمدین رئیسسی (یا مالیات بر مخرجین رئیسسی) حتی جزئی اولسادا اوز گچن رفتارینه و جابرانه ایشلرینه دگیشیک لیک ویرمیوب در و آذربایجان فقیر خلقنین قانین ایچمگه دوام ایدوب، قانون و مقررات آدینا ظالمانه و استبدادی ایشلریندن ال چکمیر ؟

مالیات بر مخرج رئیسسی گرک بولسون که آذربایجانین فقیر ملتینده داها پول و قدرت قالمیوب در که او اداره نین جیبیلرین و کیسه لرین دولدوروب بو ویریلن فشار لاردان اوز لرین قورتاسینلار. آذربایجان خلقی بو ایل گچن دوره نین اسارت زنجیریندن قورتاریب فقط اوز لرین قانون اساسی ایلن دوز گلن ایشاره مطیع بولیرلر و بر پاره آداملارین شخصی نظرلرینه و غرضلرینه اثر سیز

یازان : احمد اسپهانی

استبداد و قانون سز لقه نهایت ویرمیلیدر

گچن نمره دن قالان

بودسته لر ملتین نامی طبقه لر نندن اوستون حساب ایدیلردی، ئوز ایشلر ننده مستقل سیاست لری و ار ایدی. بو ترتیباتین عامی ایران ملتینین سیاسی و اجتماعی عالمنده دالی قالماسندا ایدی. ایران ملتین او- وقتلر کهنه خانخانلق ترتیباتندان قورتولماقا احتیاجی و ار ایدی. ملی ملت خانخانلقان قورتولموش پهلری- نین ضد سیاسی و اجتماعی خانخانلقنا گرفتار اولمشدی. پهلوی نین یالانچی سیاستنه آلدانمش آزادلق طرفدار لاری تر لکله حبس و نابود اولدی لار. ایران ملتی قشون و پلیس دسته لر یمن قیوممتی آلتندا قالدی.

شاهین ایلر افندا اولانلار اونون بنده لری، ملت افرادی دا شاه بنده لری نین بنده لری نین بنده لری اولمشدی. مات بر جماعت، دونمشدی که یولیس اونی «باتونی ایله» دولاندیر مردی مجلس که ملتین بویرک اورغانی ایدی دیکتا- تورلق رژیمین آلتی اولموشدی عدلیه پولیسه تابع ایدی. روزنامه لر سانسور زنجیر ننده، آزادلق زنجیر ده، فکرار زنجیر لشمش، یولیس اوه و فکرار ده داخل اولموشدی. زندانلار سیاسی و غیر- سیاسی لری ایله دولو ایدی. مملکتین غیر گوشه سنده قانون سوزلق حکم سورردی

سایر لار. اگر بر آدم بو مامور لارین و غیر قانونی ایشلرین ظلم و فشاریندن شکایت ایتمگه بر مرجع تانیور که اورادا بو ظالمارین و استبداد چیلرین ایشلرینه یتشمسونلر (اگر تاپیلسا !)

بزه تانیتدیر سن تا اورایه مراجعه ایدوب اوزومزی خلاص ایده بیلک.

دکتر معیری

***

آذربایجان روز نامه سی تصور ایلیر که بیله (مرجع) ایران ئولکه سینده، هیچ وقت گوزه گور سنمز و بونی گورمک آرزو ایدنلر فقط یوخی لاریندا گوره بیلرلر.

شرق فاشیستلری ملته ئوز میل لر لیه جنک تریبه سی ویرر دیلر. مالیات آغیر لاشمش مملکتده مصنوعی بیر بهالیاق توره مشدی. مالیاتدان اله- ایدیلن عایدات هوا و هوسله قشون و پولیسه صرف اولونوردی. بوسیاسته مخالف اولانلار ملت دشمنی کیمی تعقیب ایدیلردی.

مملکتده رئیس و مامور لارین چوخی مخصوص مهارتله ایله دیکلری اختلاس و استفاده لر نتیجه سنده بیوک بر ثروت صاحبی اولمشدولار. چوخ آداملارین مالکی شاه آدینا و یا ئوز آدلارینا ثبت اولونمشدی. کندلرده و قصبه لرده اولان اوغر و قتللاردان و غارتلردن مستخدم استفاده آیاریدری: غله یه قویولان نرخ و آلمان ایله اولان بوغدا تجارتی نتیجه سنده شهر لر و کندلرده چورک آزالش، خلق یاری آج و فلاکتلی بر حاله گامشدی. پلیس و امنیه نین ظلمدن تنگه گلن خلقین ناله سی بریره چاتمیردی. کندلی لر شهر اعیان و اشرافلاری نین و دولت مامور لاری نین سود ویرن اینگی حساب ایدیلردی. کندلیلر بوتون بشری حقلردن محروم ایدیلمشدیلر. نظام وظیفه صفرینی اونلار دولدور- دیلر، مجلس انتخابلاریندا اونلارین رایندن استبداد و ارتجاع نفعنه استفاده ایدیلردی.

پهلوی دوره سینین ملی سیاستی ایراندایاشایان ملت لری تهران دولتندن چوخ ناراضی ایله مشدی. مین ایلمرله یاشامش دیل و عدالت لری آیری اولان ملت لری معلومدر که مرتجع بر سیاست برلشدیرره بیلمزدی. مخصوصا مامور- لارین زیر دست اولان ملت- لره توهینی، یالانچی سیاست ایله ئولدورمکی، کوچدورمگی ملی دیل ایله اوخوماق و یازماقین قدیغنگی ملی عداوتی آترمه مشدی

بقیه سی ۳ نجی صفحه ده

بقیه ۲ نجی صفحه دن

مردم روز نامه سنی

بو یاخینلاردا تهراندا مردم روز نامه سنی نشر اولدی و اونون نجه شماره سنی بزه ییتشدی . بوروز نامه نین بازیچی لاری ایمانلی و پاک جوانلار در که اوز خاقین آزادلیقمنده و سعادتنده کچه جکده چالیشوب و ایندی ده چالیشیرلار بز بوروز نامه نین چیخما سینی چوخ سوونجه قارشیلایب اونون ایشچیلرین موثقتینی ایستیوریک و آزادلیق سوزلره اونون اوخوما قینی توصیه ایدیریک .

مردم روز نامه سیندن نقل ایدیلیر مالییه وزارتتی ساختهماننده

ایشلین عملیه لرین اعتصابی مالییه وزارتتی ساختهماننده ایشلین عملیه لر که عده لری ۱۳۰۰ نفر دن متجاوز در گونده ۸ ساعت دن آرتق ایشلمکدن و مزدلرینین آزیقینندان دولته شکایت ایدیلیر و دولت اونلارین قاضالارینه اثر ویرمه مگه گوره اعتصاب ایدیلیر . اولدورن ال پیچیدر لر فوراً بتون عملیه لر پارلمانن قاپاقیندا جمع اولوب اوز طرفلریندن نماینده سیچیدر لر که دولت ایلر دانیشقه ایدیلیر . اوز پیشهادلارینی اونلاره ویریدر لر اطرافدن گلن شکایت

کهنه حمام کهنه طاس

آذر آیندا آن براغوش محال- یندان مهربان کندینده برنفر بایرام آدلی اولدرامشدر و اونا گوره قاتل برنفر عباسعلی آدلینی دوتوب تبریزه آپار- میشلار . و بو حادثه دوزدوزان امنیتیه رئیسینین الینده برآلت اولوب داهسا بو کند دن ال گوتور میوب هر دفته گلنده قرخ و یا اللی تومان آلماینجه گیتمه یور . کند اهلی مجبور اولوب اوز اوتور اجاق برلرینی خراب ایتسون لر نجه که ۱۸ دی ماه دا حاجی محمد علی نام اوتاقینی خراب ایلدی . عاجزانه رجا اولنور بو جوره چرکین حرکتلرین قباغین آسینلار . ع.ع

سلیمان حکمت

گاه گولن ، گاه دا آغلیان گوزه له

دردلی قلبینده بر درین یارا وار اونو شاعر ئوز اللریله سارار ، سنی قورخوتما سین بو عملی دیار گله جک بر گوزل سحر گوزه لیم !

سنی گورمک بو بوک سعادت در قاشلارین ، گوزلرین قیامت در هامو سویله ر : بو سرو قامت در حسنینه دگمه سین نظر گوزه لیم !

سنی گوردیگجه چرینیر اوره گیم قربانین در منیم بو دوز چوره گیم ، سن گولنده ، گولر گلم ، چیچکیم قارا گولنر اوچوب گیدر گوزه لیم ؛

قاش گولور ، گوز گولور ، دوداق دا گولور لاله دن رنگ آلان یاناق دا گولور اوخ ... زنده دن گولور ، بو خاندا گولور گول ، یوخ اولسون بوغم ، کدر گوزه لیم

باخاراق جانلی گل الینده گلنه بلبلیم چه چپله گلدی دیله . . سنین اوغروندا ، دورما ، امر ایله ایدیم ئوز سینه می سپر گوزه لیم

قولاخ آس وار لیمینلا قارداشنا ویر نهایت بو قانلی گوز یاشینا . چوخ بلار چکن اودیگ باشینا گون دوغوب ، نور ایشیق سپر گوزه لیم ؛

نطقه گهل دینله ییم شیرین دیلمینی عشقه گلسمین طبیعتین گه لینی . او مقدس ، او مهربان الینی گون گلر که بو ائل ئویر گوزه لیم ؛

باغری عشقینه داغلی بر شاعر ، قلمی قلمین له باغلی بیر شاعر . سنی سوم کده حاقای بیر شاعر ایده جک دردی در بدر ، گوزه لیم . گاه گولور سن ، گاه آغلیر سان سن چکوب هر دن آه ، آغلیر سان سن گورورم والله ، آغلیر سان سن ، گول بیزیم در بو گون ظفر گوزه لیم ؛

روز سنی

ایستیه برسن لاله لردن لاله لردن - سور سنی . ئوزگه یرده ساقی آختار ما یریم بر در منیم . باشقا بر بردن دگیل میخانه لردن صور منی . مست ایدو بدور تا ازل دن بو المار گوناومی بیامه دیدیم خوش گون ندر غم خوانه لردن صور منی . گیت اورا ، هاردا ایشتن آه سسی زنجیر سسی قوللاری زنجیر لرن دیوانه لردن صور منی . بر گوزل دلبرله چوخدان عهد و پیمان ایتدیشم ، امتحان دان اوتری بو پیمان لردن صور منی . سیزلادقجا داغ چکر هر قلبه نام نی کیمی دوشموشم دیدن دیله افسانه لردن صور منی . اولدی داشلار یاسدیغم ، ییلدیزی گوگلر یورغانم یوق منیم یوردوم ، یووام ویرانه لردن صور منی من امید وارم زمان بیر رنگه قانداز مطلقا گون گلر که سویلدرم کاشانه لردن صور منی . من ده بیر پروانه بیم ؛ دردلی وطن سه بر چراغ آتش عشقه یانان پروانه لردن صور منی !

دنیا نین بیوک آزادلیق جنگی پهلوی استبدادین بر سیل کیمی سیلیدی سو پوردی . اما کهنه سیاست و کهنه ترتیبات ایچون قورولموش اداره لر یرنده قلدی و قباخدا کی کیمی ئوز ایشلرینه ادامه ویرر لر . ماتنی کهنه دیسپان آتشنه گتیرمک ایچون بو اداره لر آرتیق فشار گتیرر لر . کندار بابالاری دولت مامور لاریله برلشوب جور بچور بهاندلر ایله کندلیاره شلاق وورولار ، ئولدورور لر و اولاری یاندیرر لار . دولت ئوزونی ده موگراسی بر دولت آدلاندیرر . ولی بو حق سزلقین قباغنی آلیر . بلکه ده بو حق سز لغه باعث اولور کندلرده فلاکتدن و آجلقدن جاوگیر لک ایتمک ایچون اربابلارین طمعینن قباغینی آلوب ، مالیات و عوارض دگیشدیرمک ، یوخسول کند لیلرین بور جالارینی لغو ایتمک لازمدر . دولت یوخسول کندلیاره اوزون عده اوله بورج درمه لدر . کندلر مدرسه ایستیر ، معالجه ایستیر ، ئوز حق اولان یاشاما حقنی ایستیر . دموگراسی آدایله استبداد سیاستنی کندلرده دوام ایتدیرماک ، دگناه قانلرین توکراهه سیندن باشقا برنجه برنجه برنجه ندریندا آرزولر ، هر روز سنی ایستیر لارین فدا ایلین ایلی بیولکده مسایه دولت ایله معاهده باغلیان و دموگراسی اصولی ایله آدلانان ایران دولتی ، ایران ملتین درد لریله چوخ یاقیندان علاقه دار اولمالی در . دموگرات دولت آزادلیق ایستیه نلری تشویق ایدر . ایندکی شهر و کندلرده آزادلیق ایستیه نلری پولیس و امنیتیه تعقیب و حبس ایلر بو قانونسیز و عدالت سیز ایشلره نهایت وریلمه لیدر .

تشکر و سپاسگزاری

از آقایان محترمی که در مجلس ترحیم بنده زاده احمد پاشا اظهار مرحمت و همدردی فرموده بودند نهایت سپاس- گزار بواسطه کسالت مزاج چنانچه در شرفیابی و عرض تشکر تاخیری رخ دهد معذرت خواسته امید عفو دارم . عباسعلی بهبودی

اوغلان مطبوعات قانونینی بیلیرسن که پولی اولمیان آدام
نه قدر اوخو موش اولور ایسه اولسون روزنامه چیخاردا بیلیمز
بو در باخ بو آقا اون مین تومن گتیریب فورے امتیازی ویریلوبدر.

